

د گل پاچا الفت خبری

د الفت خبری

Ketabton.com

مہتمم: دوکتور عبدالرحمن، الفت

غزنی (ساہ)

لیکونکر: دوکتور میر ابرار کمال

د زمري مياشت ۱۳۶۷ هجري شمسي کال

فهرست

1.....	دِ الْفَتِّ خَبْرِي
1.....	د حق رنا
3.....	پروردگارِه! پروردگارِه!
5.....	خير البشرِه! خير البشرِه!
9.....	رحمة اللّٰعلمين
10.....	د حج الهام
14.....	دزره مضمون
15.....	د كربلا الهام
23.....	سترگه دسبا يمه
24.....	قهرمانه بيغله
25.....	پير
26.....	ملی حماسه
27.....	وطنه
32.....	گل پرسته
33.....	تلوسه
35.....	مري ژوندى
36.....	د مور مينه
37.....	موري!
40.....	قدر او مقدار
42.....	صاحب
43.....	سبک نظر
44.....	مساوات
46.....	ماينجن
48.....	نن او پرون
48.....	د زره دنيا
49.....	څه كيرو؟
50.....	سياست
51.....	سرنوشت

52.....	بی جلبه زور
53.....	ملی شوری ۱۳ دوره
54.....	د خان مهربانی
56.....	پالیسی
58.....	زه او دي
59.....	ترقي او تمدن
61.....	څه جوړیږی؟
63.....	بی چله اوناچله
63.....	رنا
64.....	قبيله پرستی
66.....	د شوری فضا ۱۳ دوره
68.....	په چاپسی څی؟
69.....	نه گورم
70.....	دروغ او رښتیا
71.....	د درگاه سپی
74.....	زندان
77.....	د محیط تاثیر
78.....	د دهقان درس
80.....	چا څه راوړه او چا څه
82.....	په ښکلا مین
83.....	څلوریخی
84.....	څلوریخی
114.....	لغمانی
129.....	که پیداشی
130.....	په داسی حال کینی
131.....	ښځه
134.....	دلیر او ستمگر
135.....	په غلا غلا کتل
136.....	د مینی او ښکلا نجوی
137.....	د ژوند مرثیه
138.....	زړه او ضمیر

138	زر
139	د ژوند د ستور
140	د عشق جنون
142	حسن او نظر
143	اولوالالبصار
148	خبرنه و
149	اقتدار
151	مزدوری سترگی
152	ملی قدرت
153	محمّد(ص)
157	پا که مینه
158	رسم رواج
161	بابا
161	بنامار
163	د غریب کیلی
165	حاضر جوابی
166	څوک څه پوهیږی؟
167	د محمد(ص) تعلیم
168	د محمد(ص) عرفان
170	د اسلام آغاز او انجام
173	په خان مینه!
175	محیط او انسان
176	عمل او عکس العمل
177	سوتی
178	خپل او پردي
180	د شاعر ترنم
181	امیدونه راژوندی کره
182	د عصر دلبره!
182	جوی انقلاب
184	نوی گل
185	آزادي

186.....	خپلواکی
188.....	زما وصیت

بسم الله الرحمن الرحيم

دِ الْفَتِّ خَبْرِي

د زره خبرې د الفت خبرې د عقل او فکر د حیرت خبرې
د محبت له حرارت نه پیدا د وینن احساس د بصیرت خبرې
د حق رڼا د روح نجوالري د عشق نغمه د معرفت خبرې
راغلی دنیا ته د الهام له لاری د لور او بشکلی حقیقت خبرې
د کار خبری د الفت کاردی هروخت په کاردی د الفت خبرې

د حق رڼا

له وهم و خـ یاله! او د عقل تصور نه بهر
چـ یرته چه نه رسیږی هیڅکله د علم نظر
لـ ه دي عالمه ماوراء زمان مکان نه جلا
تـ ولو رنگونو صورتونو کم و کیف نه سوا
د حـ ق رڼا کړی تجلی چه یی ایمان ویني
عـ قل پوه نه دي چه یی څنگه په څه شان ویني
خـ دایه! تانشي پیـ ژندي زمونږ قلیل علم
دایه علت، معلول ولاړ زمونږ علیـ ل علم

راندۀ پوهیږی چه لمر شته دي مگر لمر نه ویني
سحر له خوبه راپاڅیږی خوشحرنه ویني
گونگ شونډی ویني چه خوځیږی خو خبره ناوری
کانه ته یو څه ووايو او هغه بل څه اوري
دغسسي مونږ هم د رندوکنو په لاریو روان
مونږ له مکانه وتي نشو اوته یې لامکان
بناپیرک کله دغه د لمر خپله رڼا کښي ویني
د لمر رڼا بس د سپوږمی په تجلا کښی ویني
مونږ به لاڅه یو زمونږ علم اویقین به څه وي
یوه ماشوم نه د بلوغ په باب تخمین په څه وي
نور وکښی وینو هغه څه چه یې په ځان کښی وینو
د خپل غلط قیاس عکسونه په جهان کښی وینو
په آینه کښی ماشومان تصویر دځان گوری
کوي باور چه واقعي نور ماشومان گوري
ډیر مجهولات شته چه انسان لاپیژندلی نه دي
د غیب پردو کښی ډیر څه پټ دي چا لیدلی دي
ډیر څه مو ومنل هغه وروسته غلط وختل
ډیر څه مورد کړه چه نن علم او حکمت ومنل
زمونږ مننه زمونږ رد زمونږ انکار غلط
څه اعتبار لری زمونږه اعتبار غلط

ستا معــــــــــــــرفت ته د بشر عقل رسیری کله
دانســــــــــــــانی فکر لباس په تاجووریری کله
اهل عــــــــــــرفان په تضرع((ماعرفناک)) وایی
مونږ هغه حمد کله ویلی شو چه تاته بنیایی

پروردگاره!

پیدا دي کره پــــــــــــسونه هم لیوان پروردگاره
د بنوبدو خــــــــــــالقه! هم رحیم اوقهارره
پسونه شکرکاری چه گیاه دي کره زرغونه
لیوان دي ثنا وایی چه پیدا دي کره پسونه
خیالی زرکه دي ستایی چه احسن الخالقین یی
صیاد، باز اوبابنه وایی چه خیرالرازمین یی
یزید شکر گــــــــــــزاردي چه فاتح د کربلا دي
حسین کوي دیر فخر چه سیدالشهدا دي
شاهان دي کره سرلــــــــــــوړی د دولت په تخت وتاج
شاهي تاج نه دي تیــــــــــــبنته کره ادهم لره معراج
گوډوایی شکر خدایه چه دوه سترگی غرومه
روند وایی ډیره بڼه ده چه نادودي نه وینمه
گونگی د حال په ژبــــــــــــه شکر شکر کښی دا وایی

گونگ بڼه يم چه دروغ نه وایم غیبت نه راته بڼایی
په هر حال دې راضي یی — ولرو صبر د ایوب
قصه مو هیږه نه ده د یی —وسف او د یعقوب
یومیاشي بل هاتی کړی خینی لوی خینی واره
لویان دې کړه خوړونکی او واره ورته خواړه
په نس کښی د ماهی ژوندی ساتلي شی انسان
چه ته یی ساتي ربه! نه غرقیری په طوفان
د تیغ خوله دې کړه بڼده په مری د اسمعیل
په سره اور د نمرود کښی دې ساتلی دی خلیل
هاتی په زمکه پریووت ابابیل چه په هوا شو
مشکله نه ده تاته د شدداد وژل په میاشو
قادره! ذوالجلاله! یی —ی فعال ما یرید
که ستا اراده نه وای خسه کولی شو یزید
بی ستاله ارادې نه هی — څوک نشی کولای
نه څوک شی بڼه کیدلی اونه څوک بد شی بدیدلی
بابل دې نغمه خوان گل وگلزار باندی شیدا کړ
کارغه دې د بدبوی مردار خوړلوته پیدا کړ
د شاتو په مچيو ج — وړوې خواړه عسل
د مار لرم په نیش کښی ل — ری زهر د اجل

دردونه ستا له خو وادې دواگانې ستاله خوا
شیطان دې پیداکړی د آدم ته لاپخوا
څوک نشی پوهی دلی ستا کړوپه حکمتونو
موسی لا خبرنه و ستا د خضرپه کارونو
قاصراو مقصر دی خو دایه علم د بشر
دغیب پردوکښی پت کله لیدلی شی نظر
ترڅو علم محدود وي په زمان اوپه مکان
بعید به وي امکان پیژندل دلامکان

خیرالبشره!

رحمة اللعلل مین خیرالبشره!
دکامل انسانیت اصلی مظهره
ته نه وی په جهان کښی ریا نه وه
دادراک اوشعور سترگوبینا نه وه
تاکړه ورکه هغه توره تررمی
چه نه لمر شوه ورکولی نه سپورمی
سریتوب ورساوه تا ترمعراجه
فرعون دې کړه راکوزه له تخت وتاجه

فقيران او حقيران دې — زيزان كړه
سرکشان دې پخپل ځان پورې حيرام كړه
انسانى كرامت — ار اور انسان ته
بشري وروري دې راوړله — جهان ته
په عالم كښى دې پيدا نوى نظر كړ
چه قادر دې په ليدو د خير وشر كړ
جوړ دې كړله ملت — ونو يو ملت
د توحيد د كلیمى په برکت
د خداى كور كښى دې پرېنښودل بتان
مشركان دې كړه د يو خداي بندگان
د سړيو جوړول دې لوى هنر و
كه نه! يونوم د بوجهل او عمر و
دير بې لارى دې روان په سمه لار كړه
ناپوهان دې پوه په حق دمور او پلار كړه
د يتيم د اوبښكوق — درد سره و
د پيرزونظر دې تلل په بيچاره و
انساني حقوق دې بښو لره وركړه
د عزت ټيكرى دې كوندو ته په سر كړه
عدالت دې د تقوا جز وبلاله
مساوات دې په عمل كښى وپاله

که مسجد دې جوړاوه که خندوقونه
کره دې نوروسره سم مشکل کارونه
غزاگانو کښې له هرچانه صابر وي
په جهاد کښې په شخصاً خپله حاضر وي
مشکلاتوکـــــــښې له هر چا مستقیم
خدای درکړی لوی دولت خلق عظیم
مړوی که څوک یوازی تش نسونه
تامری کړي وری سترگی وری زړونه
موالی دې کـــپه سرلوری په ایمان
د خپل کـــورسری دې وباله سلمان
زید غلام و په قـــریشودې افسر کړ
د ده خوی دې اســـامه لامتعبر کړ
په هغه لښکر دې کړلو قوماندان
چه عمر او ابـــوبکر ئی وسپاهیان
نه پیدا په اسامه کـــښې شو غرور
نه اخلاص کښې د عمر راغی قصور
ابـــوبکر خلیفه د خپل زمان
په جلب داسامه کښې شـــوروان
دینه لـــویه معجزه نشته ده بله

خوده پټه لـــــــه نظره د غافله
تابل کـــــــره معيارونه هدفونه
لوردي کړه له ټيټي سطحی نظرونه
ډير و خلکو تـــــــه بښلي تا غنا ده
لوی بخشش دي له غنا ن استغنا ده
دا دنيا وه ستا اصحابو ته حقيره
پادشاهی به خـــــــاریده ستا له فقيره
تا دواکـــــــره د بشر زاړه دردونه
وردې کړه د خير احسان عفوی درسونه
پوه دی کړلو په خـــــــورلو د خپل قهر
په ظاهره کښی که تريخ دی لکه زهر
قهرمونږ خوري که یی مونږ نشو خورلی
عفوه هغه کـــــــری چه قهرشي زغملی
احسان نشي کړی چه قهرپری غالب وی
قهرجن سړی د خـــــــان کله صاحب وي
تا صاحب کـــــــر مسلمان د ښه تهذيب
مؤاب دي کـــــــر په احسن التاديب
جوړ دي نکـــــــر له مسلمه تش عابد
ورنه جـــــــور دی کړ قاید او مجاهد

خُکِه دِي رُوفِ رَحِيمِ اِرْحَمِ الرَّاحِمِينَ گُښِي
سَتَا خَلْقِ عَظِيمِ خَوِيهَ قِرَانِ كُنْبِي خُدَايِ سَتَايَلِي دِي
نورِ خَلِكِ لَاخَه چَه مَشْرَكَانِ دِي هَمِ اَمِينِ گُښِي
دِيرِ دِي لِهَ دُوزَخَه گُزُولِي دِ جَنَّتِ لُورْتَه
بِنَائِي دِرْسِرَه چَه دِي شَفَعِ الْمَذْبُونِ گُښِي
تَا مَسْلَمَه پَه بَعَثِ بَعْدِ الْمَوْتِ بَانْدِي مَومِنِ كِرْلُو
نَه مَـ رِي مَومِنَانِ اَبِ حَيَاتِ دِ اِسْلَامِ دِي گُښِي
غِيْبِ تَه دِي نَظَرِ مَتَوَجِهِ دِ مَومِنَانُو كِر
خُكِه حَيَوَانِي نَظَرِ سَطْحِي اَوْظَاهِرِ بَيْنِ گُښِي
دِي دُنْيَا نَه بِنَه دِ بَلَه دُنْيَا حَانَ تَه مَومِنِ لَرِي
هَلْتَه مَومِنِ هَر خَه لَرِي كَلَه حَانَ مَسْكِينِ گُښِي
بَارِدِ دُنْيَا هَر خَوْمَرَه كَه سِيكِ وِي خَه پِرْوَالَرِي
تَلَه دِ عَمَلِ يُي كَه دِرْنَه وِي حَانَ سَنگِينِ گُښِي
سَتَا مَنِيهَ مِي بَسِ دِهَ چَه لِهَ حَانَ سِرَه يُي خُدَايِ تَه وِرِدِ
سَتَا رِضَايِ الْفِـ تَه رِضَايِ دِ رَبِّ الْعَلَمِينَ گُښِي

دواب -- حيوان

عما مه -- لنگوتی

د حج الهام

مختلف او مخالف بیل بیل قومونه

چه تری د حـج د پاره احرامونه
له قومی لباسه هـر سړی بهرشي
د هرچا په تن یـولنگ او یوڅادرشي
کلتوري اخـتلاف لار شی له نظره
شاهي تاج شاهي خولی لویری له سره
نه چلتارد چـا په سر نه عامه وي
د افغان عرب او ترک یوه جامه وي
تورسپین عرب عجم سره یوشان شی
د واحد ملت مفهوم ډیر بڼه عیان شي
خی طواف ته ټول په گډه د خدای کورته
بیا په گډه شـي روان د صفا لورته
گډه سعیه کـوي هغه او که داوي
په یـوه لاره روان شاه و گداوي
د هرچا خـاي شي مقام د ابراهیم
د هر خـاي مسلمانان پکښی سهیم
په یوه ژبه هـر ریوایی لیک
هریوبل ته وایی الـسلام علیک
واره وایی لـا اله الا الله
واره بولی محمد رسول الله

واړه یو پوړی کلمه دي د توحید
په وحدت کښی ئی نه شک شته نه تردید
هدف یو د مسلأ مینو د جهان دي
چه په کانو ئی هر څوک ولي شیطان دي
په رښتیا چه یو امت او یو ملت دی
محمد او ابراهیم تـه یی بیعت دي
تول والاړ یو یو قبلي یوه محبوب ته
که ئی مخ وی شرق و غرب شمال جنوب ته
یوجهت دي څـ لورواړه جهتونه
په هر لوري یو شی وینی نظرونه
د شرقي او غـ ربي قبله یوه ده
پتنگان له هـ ري خواډیوه یوه ده
نه شقاق شـ ته نه نفاق نه اختلاف
معصوم دي د نـ راو بنخی ایتلاف
لا رفت لا فـ سوق لا جدال
د حاجي او حاجي دي وصف الحال
هیڅوک نه دی بی احرامه تول محرم
مخ دي لوڅ ځـ که چه نشته نا محرم
ډیرلوی درس دي د اسلام حج او عمره

که شعور فک — ر و نظروى چا سره
سم شعور پي — داکره مشعر الحرام ته
د زره سترگی غ — ووه باب السلام ته
زمزم رازد ي — و مشرب دى د اسلام
د خلیل او محمد خي — ر الانام
په حجر اس — و د بږده د سترگوتور
په سواد دم — ر رفت د خدای د کور
خاوندان د جواه — ر و او الماس
کړی دې کانی ته سرتیټ په التماس
خاتمه د حج ای — ثار او قربانی ده
مال بنندل نفس خوارول مسلمانی ده
صفا رمز د شع — ا یرودى هرگوره
په ظاهر نظر م — ر ووه منا مه گوره
حرکت سعیه د حج صحیح دستور دي
معرفت د عرفات اصلی منظور دي
هله هر ژوی ل — ه زیانه په امان دي
کان امن — ا د دې مقام احسان دي
لا ضرر لا اضر — ر ار فی الاسلام
د اسلام تع — لیم دى دا نه تش سلام

حاجی مه وره جای نماز تسبی سوغات

دی دورل و الهامونه حسنات

پس له حجه دی که بنه شوه کره اوړه

په رښتیا دی بیت الله نه څه ودوره

دزړه مضمون

اندیننی می چه په زړه کی لکه لال په جگر خون شی
پس له پیرو زړه چا ودونو د رنگین شعر مضمون شی
زړه ته نورڅه پاتی نه دی ټول په شعر اوبه شوی
دشاعرزړگی چه شین شی د ادب گلان زرغون شی
هنر غواری زړه چا ودونه او د زړه په وینو پایئ
دغوتی د زړه مضمون خود لوستو په زړه چاودون شی
طوفانوته دی پټ شوی د قلم هره قطره کی
د اشعارو بحر گوره سترگورو د ته جیحون شی
شخصیت ورو ورو لوییری خلک پیروروسته پوهیری
دا دنن ورخی شاعر به پس له مرگه افلاطون شی

د کربلا الہام

کله کله توره شپه کی فضا دیره ظلمانی شی
 بحرانی مهیب حالت وی هوا دیره طوفانی شی
 توری وریخی راخپری شی پکی ورک شی اسمانونه
 آبتونه راوریزی خطرناک شی بارانونه
 سیلابونه راوان شی سراسر اومال وی په خطرکبنی
 اضطراب وحشت اوداروی زره کی سترگوکی په سرکی
 سیاسی فضا شی خړه تندریزه او مهیبه
 پارحاکم فکر محکوم وی ژوند بی خونده بد نصیبه
 ابوالهول یزید پیدا شی چه دخلکو باسی زروونه
 ورسره په کربلا کی یو بلا مصیبتونه
 هیبتونه دهشتونه مسلط وی په هر چا
 هر سړی وی ورخطا چچه مهیبه وی بلا
 هره خواوی تورتمونه عقل فکرووی حیران
 چاره ورکه وی هرچاته بیچاره بنکاره شی خان
 نشاط نه وی په حیات کی د خندا قحطی گرانی وی
 عذابونه عتابونه فشارونه مـجانی وی
 مایوسی پریشانی وی خـوبنی نه وی په عالم کی
 بلبلان باغ کی کـریری وی اورونه په شبنم کی
 د غضب حکمرانی وی خـوله خدا ته نه جوړیری

هر ساعت یی قیامت وی هـ ریزره کی پت ژیری
 هیخوک هیخ نشی ویلی جـ رت سلب شی له هرچانه
 جهان هرچاباندی تنگ شـی له هرلوری هری خوانه
 داسی پیربد بد حالـ تونه په انسان باندی راغلی
 زلزلی او طوفانونه پـ جهان باندی راغلی
 په همداسی سخت ساعت کی پیـ داشوی لوی کسان دی
 چه خان نه سپاری طوفانوته اوسـ پیری په طوفان
 د طوفان په سر نوح کـ یینود د بشر د بقا پند
 د تدبیر عزم په مخکی طوفان کله گزری خند
 که هرخومره لوی طوفان وی عمری لند لکه ظالم وی
 د نوح عمری نصیب شی چه طوفان باندی حاکم وی
 خاوندان د ارادوتل په جرعت مومی نجات
 له خطر سره جنگونه حقیقت دی د حیات
 نمرودان سوزوی اور کی که د عصر ابراهیم
 حق پا لونکو ته نه بنائی چه باطل ته شی تسلیم
 که یزدنوم په کربلا کی ظالم کری له حده تیر
 شهامت به د حسین خوک ترقیامته نکری هیر
 یزیدنوم د ایستبداد دی د سمبول په حیث جهان ته
 حسین د یراعلی مثال دی د ایمان اهل ایمان ته
 ظالمان د یوی کور دی که عرب وی که عجم

وی ابولؤلؤ که شمر که رحمان ابن ملجم
 یوظالم دی چه یونوم او بل نوم مسمی شی
 سکندروی بیا چنگیزی بیا تیمور یا ایتلا شی
 په یزید باندی وریری تر قیامتہ نفر تونه
 د حسین په غم کی ژاری جهانونه عالمونه
 که جابر چنگیز هرمره په قدرت دی مشهور شوی
 خوبیا هم جلال الدین ته په ستا ینه مجبور شوی
 هلاکوبد گنی هر خوک چه قاصد ود هلاک
 هیلران هر چاگنی د بنمنان د ژوند و ژواک
 د دجلی رود ظالمانو د انسان په وینو سور کړ
 په وحشت بربریت یی جهان خلکو ته تنور کړ
 هغه خوک و چه یی جوړی د سرونو مناری کړی
 جاویدان بنارونه و ران کړه ترینه جوړی یی میری کړی
 چا دی سوی په اورونو بشری تم—د نونه
 چا وژلی دی فکرونه چا تباہ کړه هنرونه
 خوک د قهر قهرمان و په بامیانو خه تیر شوی
 غلغله کی چه چه شوی د جهان نه دی هیر شوی
 خنگه راغی خنگه لاره له جهانہ سکندر
 خه یی وکړه دلته هلته ورشه وپوښته خیبر
 عجیبه غوندی جهان دی عجیبه یی دی کارونه

کله وران کله ودان کړی قدرتونه هیوادونه
 سقراط فخر د یونان و د یونان قدرت محکوم کړ
 په زندان کی یی د زهر و په پیاله باندی مسموم کړ
 اصلی کور دفسو شو فیلسوف لره زندان
 یونان ولی سقراط وژنی سقراط ژوند دی د یونان
 په فرمان دروم یی مثل دی په سولی خپژول شوی
 اوس مرکز د مسیحی دین دلوی پاپ دی گنل شوی
دغه کارونه اوس هم په بل رنگ او بل عنوان شته
په بل نوم بله څیره کی جهانسوز جهانگیران شته
په دی زمکه نه مریری د دی عصر نالیون
لاس یی واچاوه اسمان ته اوس سپورمی ته لری یون
سل جنگیزه دی یپت شوی د اتوم هره ذره کی
د جم ډیر جامونه گوره د رادار په آینه کی
ورانولو ته جوریری د دنیا عمارتونه
تباهی ته خدمت کاندی د دی عصر تخنیکونه
استعمار کله ورکیری جامه شکل یی بدلیری
استبداد په نوی بڼه سیاست لره خوم کیری
په دڅه که د ظالم نوم بلارایینی وی رحیم خان
په بڼه نوم کله بڼه کیری چه یی خوی وی د حیوان

حقیقت خوونه بدلییری که ظلمت و بولو نور
دهلک په جامه کله هلک کییری دچا لور
له تیاروسره رنبا وی همیشه لاس وگـریوان
په هروخت کی په جگره وی اهریمن سره یزدان
ظالمان په ایماندارو نشی کییری حکمرانی
د ظالم ظلم ته غاره کله بردي مسلمانان
غرقیدونکی دی غرقییری که فرعون دی که قارون
که پیدا شی په ولس کی یوموسی او بل هارون
دنمروود امر ته غاره نه ده اینی ابراهیم
د فرعون قدرت ته کله تابع شویدی کلیم
اسلام نه منی هیڅکه د یزید متابعت
حسین سرشی ورکولی نه لاسونه دبیعت
محمد او مومنانو کول ځکه جهادونه
چه د خدای په لاره سم کییری دابی لاری قدرتونه
د اسلام روح دی جهاد ناروا سره عناد
حمایت د مظلومانو ورکول دهر فساد
هغه کله مسلمان دی چه خر کییری د دجال
وظیفه د مسلمان ده لکه دجال سره جدال
چاچه یوقدرت منلی په جهان کی د الله

اصلی کارئی دی جهان کی جهاد فی سبیل الله
مومن کله شی منلی یومطلق آمریت
اولوالامر د اسلام دی مقید په شریعت
مکلف په مشوره دی اولوالامر د اسلام
بی نیازه مشوری نه کله وخیرال انام
په هغو تل مسلط وی جبرقهر زجر
چه په ظلم کوی صبراوله خدایه غواری اجر
حقیقی مسلمان نه دی دا ایمان خه ایمان نه دی
چه حسین غوندی یزید ته ټینگ ولارپه میدان نه دی
اسلام نردی اونرتوب دی شهامت د زورتوب
نه ژرانه انگولاده نه د ظلم مریتوب دی
په یوازی ژر ابادی حسین کله خوشحالیری
پیروی د حسین وکره که حسین دی ډیرخوبسیری
یزیدان خومره ډیرشوی یوحسین نشته جهان کی
دجهاد درس چاوانخست مهجورپاتی شوقران کبسی
ومنل مسلمانانو د اسلام اسان امرونه
سرسایه ورکوی خدایه! نه د حق لارکی سرونه
نوافل ئی دی ټینگ کری واجبات ئی دی هیرکری
نورئی هرڅه دی ترک کری اورادونه ئی ډیرکری
داسی خواره زاره نه وه حقیقی مسلمان

څه شوه چيرته لاره هغه د ايمان قهرمانې
 مسلمانې! با ايمانې داغريب دين معتبر كړه
 په دين سرور كړه او دين بيا ديخوا په شان سرور كړه
 انتقام د حسين واخله دخپل عصر له يزيده
 ورك د زمكي خدايان كړه الهام واخله له توحيد
 حسين تويي كړلې ويني ته پري اوښكي تويوي
 ځاي دوينو اوښكو وينو څه يي وكړه څه كوي؟
 راشه بس كړه ژراگانې ظالمان وژر وه
 حسين ظلم قبول نكړ تری مظلوم مه جوړ وه
 دهغه سر، سرلوري ده د دنيا چت نه اوچته
 چه په مرگ يي ځان خلاص كړي د ذليل ژوند له ذلته
 په حسين باندې مه ژاره په هغه مظلوم وژاره
 چه ظالم ته تپتوي سر مظلومو ته بردي غاړه
 دا ژرا دا واويلا دي د كوفي مسلمانان
 جلادان د اهل بيتو د يزيد خاص بندگان
 د مسلم په حال به ژارو څنگه وو څنگه شو خدايه
 د بوم سوري ته پناه وړي بنه يي بولي له هما په
 د يزيد فرمان مني او نه مني د خدای قرآن
 د اسلام منبر ته وخوت خجالت د مسلمان
 مدينه كي خونريزي كړي په مكه وړي يرغلونه

د اسلام ډیوه چیه مړه شی د زیارت ډیوه بلیری
د بی روحه اسلام قدر حکه ورځ په ورځ زیاتیری
په ژوندی حسین خیه وشوه؟ د مزار قدری گوره
په هدغه حای الف ته! دا خبره پریرده نوره

سترگه دسبا یمه

نه یمه خبرچه څه وایمه اوچاته وایمه
زړه کی می څه دی ورسره زه هم نا اشنا یمه
غواړم هغه څه چه هیڅ اثری لا پیدا نه دی
نه یی پریردنه د مجهول په تمنا یمه
ټول راته وډیده بنکاری یونیم چیرته وینس وینمه
داسی معلو میری چه زه سترگه دسبا یمه
ډیر فکرکوم د زړه په وینو څه لیکم درته
مه کوه گمان چه تش په ژبه گویا یمه
ډیررازونه پت زما ساده غوندی انشا کی دی
گوره په یوه معنا کی بیا بله معنا یمه
اوبنکی می له سترگو رابهیری په خنداکی تل
ژرام په خدا کی که ژراکی په خندا یمه
توری تررمی نه تکه سپینه معنا با سمه
حکه توروزلفو او سپین مخ باندی شیدا یمه

خوار غریب ماشوم یم هیچا نه یم پیژندلی لا
هیخوک نه پوهییری چه فرعون لره موسی یمه
ما د شعر توروکی د ژوند اوبه موندلی دی
کله مری اشعار زما د شعر مسیحا یمه
نه دخان نوکر یم نه مرید دکوم صاحب یمه
یم وکیل د خلکو شاعر هم په دی معنا یمه
لورخای راته بڼه دی له لوری هواتښتمه
لویه ننگر هاره! زه ژوندی ستا په هوا یمه

قهرمانه پیغله

په بنایست کی درخانی سره وه سیاله
قهرمانه د میوند پیغله ملاله
بنکلیتوب یی نارینتوب کی وپت شوی
خوک یی هیخ نشو خبرله خط و خاله
د جلال قصی یی هرچیرته کیدلی
چایی لری پلونکرله جماله
گلالی پیغله ویناچه وی نقاده
مبارزه مجاهده زمـریـاله
دبنکلا شهی وی پته شهامت کی

زمری جو رشی دغزلی له غزاله
څوک ئی نه وینی بنایست شجاعت وینی
که هر څو وی په بنایست کی بیما له
د درخود عشق سندی تری مه غواره
د، الفت،، طبع هر گوره ده ملاله

پیر

که حرام خوری که روژه خوری که ریا کری
مه وایه! چه پیر گناه کری یا خطا کری
اسلام ځی مگر پیری نه ځی له پیره
که هر څو دنیا ته مخه دین ته شا کری
عقیده د چا په پیر نه خراب پیری
که خراب خراب کارونه بر ملا کری
څک به وایی تلاوت او تهجد کا
توله شپه که فاحشو سره سبا کری
له نیکو نونه نمسو ته پاتی کیری
د درگاه له سپی سره پیری وفا کری

ملی حماسه

پخوا به په وطن خلکو سرو نه ورکول
سرتیرو ته یی زړونو کی خایونه ورکول
میرانه سربندندنه وه هنر د افغانانو
بی ننگوته به هر چا پیغورونه ورکول
دندنگ غیرت خبرو به پیدا کړه طوفانونه
سرو سرو جذبوته یی تاوونه ور کول
ملی حماسه نه وه بی اثره بی تا ثیره
ملالی چه میوند کی شعارونه ور کول
مؤمن ته د خدای نوم اسم اعظم وپه رښتیا
یو الله اکبر څه جرأتونه ور کول
مرگ نه و افتخار و د حق لار کی شهادت
شهید ته بنایسته حورو پک جامونه ورکول
نن هغه قوت څه شو چیرته لاره څنگه لاره
فرنگ ته یی چه بیا بیا شکستونه ورکول

اوس مونڙڪي بدلون راغي اوحالاتو ڪرو بدل مونڙ
حالاتو ته به مونڙ ڇه بدلونونه ورڪول
مضمون د آزادي زمونڙ ڀه سرووڀنو رنگين وو
زمونڙ وڀنو تاريخ ته عنوانونه ورڪول
ڀه تورو، نه ڀه تورو مونڙ تعليم نوروته ورڪر
بي زروته مودخان ڀه شاني زروته ورڪرل
مونڙ هغه وخت مات ڪري استعمار د پرنڱيانو
ڇه نورو ڀه دوه لاسونه خراجونه ور ڪول
راڱي ڇه خلڪ جورڪرو خلڪ جورڪاندي ڪارونه
ڀه ڪار نه دي نا جوروته ڪارونه ور ڪول
ڇه خلڪوڪي بيڊاڪري ڇه ڀخيله ڇه بيڊا ڪري
ترڇو خوار و غريب ته خراتونه ور ڪول
اساس د ترقي او مهم اصل ڀي بوله
اشخاصو ته اصلي شخصيتونه ورڪول

وطنه

وطنه! بنه دي آب وهوا ده
ڇومره دي زياته طبعي بنڪلا ده
لمر دي اسمان ڪي ڇه بنه خليري

ديوى د ستورو د شپي بليرى
بهيرى هرلورمست مست سيندونه
په غورخنگو نو دى ابشارونه
ورمى د گلو خپي خپي دى
بلبلان مست دى مستى نغمى دى
خولى دى پکه له نعتونو
سينه دى پکه ده له گنجو نو
ميوى دى خومره خورې خورې دى
په شنو باغو کى مزې مزې دى
خاوره دى پيره ده حاصلخيزه
نه ده لويديلى له زور او خيزه
غروته دى گورم رمې رمې دى
کروندى ويى نم غلي غلي دى
هرخه دى بنه دى خوبده داده
کورکى دى غله دې هرخه کى غلاده
ته پيرغنى يى مونږ فقيران يو
ستا دومره شتو کى ولى خواران يو
که ته زمونږيى او مونږ ستا يو
ولى بې برخې او بينوا يو

هرڅه په لاس کی د یوڅو تنو
د بډایانو د غلو رهزنو
مونږ په خواریو په زحمتو کی
څو صاحبان دی مست په نشو کی
ورته غبریری تل سرودونه
دوی دی او بنکلی تل وصالونه
نورڅه نه کاندی بی عیش ونوشه
کله بی هوشه کله مد هوشه
که دی ناولی دی ناز ولی
هرڅه چه کاندی خو دی بناغلی
مونږ به تر څو یو تحت الثری کی
څو نازولی په ثریا کی
ترڅو به مونږ خوری هغه څو تنه
چه په درد نخوری د تا وطنه
ترڅو به مونږ یو په هیڅ راضی
د حق غاصب به گنو قاضی
یو به بی آبه هم بی خوړو
ستری خدمت کی د څو مرو
راخی ملگرو تینگی عدالت کرو

وضع بدله بدل حالت کړو
هېڅ شی ورنکړو چاته بیکاره
ژوندون روان کړو په نوی لاره
دیوه گټه بل ته ورنکړو
یو انسان بل ته لکه خر نکړو
شخصیت ورکړو خوار او حقیر ته
ډوډی پیدا کړو نار دار فقیر ته
انسان ازاد کړو د بل له قیده
د ظالمانو له مکر و کیده
آزادی ورکړو فکر او خیال ته
نه باداری ته جاه و جلال ته
راحی چه حق دانسان ادا کړو
نه یی غلام کړو نه یی آغا کړو
نه یی گدا کړو بل ته محتاج
نه یی راجا کړو چه اخلی باج
نه یی ظالم کړو او مظلوم
نه ډیر بی قیده نه ډیر محکوم
دومره یی مور کړو چه روغ و جوړوی
نه چه په ډیرو خوړو نا جوړوی

دیرزیات مریست دی ژوندون ته زهر
دیره غنا ده د گناه مهر
بدایی څه ده جوع البقر دی
حرص دغنا خواصلی سقر دی
غنا فاحشه ده فاحشه
عفت وژونکی شهوت پیشه
بندیز په کار دی په غنا باندی
نه د فکرونو په دنیا باندی
هیڅوک دې نه وی دلته قارون
وی دی په فکر کی افلاطون
دانسان فکراصلی انسان دی
که فکر نه وی خوشی حیوان دی
که لاس پښی وی په ځنځیرو کی
فکر دی نه وی په زولنو کی
چاچه وژلی آزاد فکرونه
جهان پرې وایی اوس لعنتو نه
دسقراط مرگ دی پیغور جهان ته
فکر وژونکو د زور یونان ته
مسح وژلی دروم قدرت دی

قدرت ته خومره لوی خجالت دی
د بنمن د فکر هر ابو جهل
زندان د فکر د خلکو جهل
دیرو پوهانو وور کره سر و نه
چه ازاد کاندی اسیر فکرون

گل پرسته

تاته وایم تاته وایم گل پرسته
د نارنج د گل په مست بوی باندی مسته
دا هوا او فضا چا کره معطره
چا دا خاوره له عنبرو کره بهتره
چاسمسور کره دغه سره او شنه باغونه
چا کره جوړدرته دنیا کی جنـتونه
خان خبر کره چه د چا په کار او زیار
سینگار شویده وادی د نـنـگرهار
گوره! څه جوړشوه دکار له برکـته
دانسان د کار او زیار له مشـقـته
دلته هلته کی چه څه کی بـنـی خان
بل شی نه دی کار او زیار دی د انسان

دا بنایسته گلان چه وینی په باغو کی
څه اوری د بلبلو په نغو کی
د دهقان او د باغوان د لاس اثر دی
گل پرست بلبل له حاله څه خبر دی
داسری چه په دی سرو گلو کی وینی
فکر وکړه دی د چا د ځیگر وینی
که عرق د گل عطار پلوری په تا
دی خولی د کار یگر نه د بل چا
راشی! ونمانځو د گل په ځای مالیار
د کار خلک کاریگر ستایی او کار
دمالیار قدر که نه وی تش د گل وی
فرق به څه د بنیادم او د بلبل وی
لرڅه پوه شه! د جاسیوری لاندی ژوند کری
چادگلو په ورمو باندی خورسند کری

تلوسه

بیا ناڅاپه زړه ته راغله تلوسه دشعر ویلو
د بنایست انځورولو د معنا سینگارولو

ذوق وشوق، ميل و رغبت بيا زره هر شيبه وائي
 دگلزار لورته د تللو په يو چا د زره بايللو
 چه مي چرته نيوي نشو نه په منډو يو چرگوري
 اوس مي خيال په زره كي گززي دعنقا د رانولو
 پس له پيري د لسردی نه تقاضاه پيدا شوي
 سرولمبو ته د لوي دلو د بتانو ماتولو
 په رنخور او ضعيف زره كي بيا جذبې شوه رااوچته
 د جرعت پيدا کول د بيريغ اوچتولو
 بيا مستي ده راروانه د خراب زړگي کاله ته
 لکه وړانو کنډوالو ته ماشومان په خغلیدلو
 د هوس کوردي ودان وي چه ساړه زړونه تاوده کا
 دا سرو او نورو هيلو د پيوو په لگولو
 عقله! ته اوس خان راتول کړه چه په زره كي خاي پيداشي
 د هوس نونوتلو د اميد د غخيد لو
 د زره کور كي چه د عقل دروند او غلي بوډا نا ست وي
 ماشومان د هوسونو رغبت نه د ورتللو
 غوغاخير زړگي په کار دي شاعرانو ته هر گوره
 د سکوت طلسم مات کړه د شپيلی په غبرولو
 دارنا که د سبا وي که د چرگ اذان په رښتيا وي

دغه وخت دی د جذباتو او احساس د وینسولو
مرورزگی می غواری بیا له ژونده سره جوړه
د وطن د عشق او مینی د غوغا په جـوړولو
هنگامه دژوندانه دی خدای هیڅکله غلی نکړی
د جذباتو په وژلو او د ژبو په تـرلو
بی غوغا نه وی ټولنه مه ویریره له شـوړونو
فسادونه ولاریزی له یک زرو په خوله غلو
کینه نه ساتم په زړه کی څه وی هغه به وایم
خدای دی نه کا څوک خوابدی په رښتیا رښتیا ویلو

مړی ژوندی

ډیر ژوندی دی شی هغه مړی نه ځار
چه په مرگ ئی شی ډیر خلک ناقرار
معنوی ژوندئیی له خضر نه کم نه دی
چه په چا انسانیت کړی افـتخار
مړ هغه دی چه ژوندی په مړه حساب وی
نه مړی هغه چه ژوندی ئی وی یادگار
ډیر ژوندی مړه دی او ډیر مړی ژوندی دی
مړه وی هیر ژوندی په یاد وی دروزگار
هر افغان ته الفـت ډومره پوهه غواری
چه دمرگ وژوند تشخیص ته ده په کار

د مور مینه

خوچه زمکه ، اسمان او دنیا شته
د مورزړه کی د مینی ریا شته
که هیچا سره هیڅ خای کی نه وی
مور سره محبت بی ریاشته
د مور مینه د مینو مور بوله
که دی په خور یا لالا شته
د لیلی محبت کی هرگوره
د مور مینه د مینی تر شا شته
تول عالم یی که بد گنی موری
په اولاد پیرزوینه د تا شته
ستا په مینه کی نقص نه پینیری
تاسره سرمایه د بقا شته
تاته وی لکه تورد دوه سترگو
که دی غیر کی اولاد نابینا شته

ژوند ون تارا بنبلی دی موری
له ژوندونه نور څه شی اعلی شته

ما اول دی وتاته ژرلی
بل خای کله د چا د ژرا شته
جنت ستا قدم لاندی دی موری
تردی لور مقام کله د چا شته
که زما په سروی داستا سیوری
نه حاجت دطوبی یا هما شته

موری!

موری چه خدای له تا پیدا کر مه
گران ئی له هر چانه په تا کر مه
له خپله خانه لا خبر نه ومه
چه تا له خانه سره اشنا کر مه
په مینه مینه به دی ما ته کتل
د مینی کیف ته دی بینا کر مه
په ژبه پوه نه وم مینه پوه شوم
پوه دی بی لفظه په معنا کر مه

ورورودی راوستم خبروباندی
راغلی گونگ وم تا گویا کرمه
پاک به دی کرمه چه خیرن به شوم
لکه شیننه به دی صفا کرمه
خوب به دی نه و ترسحره پوری
چه لرخه درد به په ژرا کرمه
که وطن چان کرمه په مینی پسی
که لت په لت دغه دنیا کرمه
بی ریاخاصه پاکه مینه به ستا
کله په بل زره کی پیدا کرمه
دمحبت غیرکی دی وروزلم
په عواطفودی دانا کرمه
اشنادی کرم له خوشحالیسره
تا په مسکا تا په خندا کرمه
که وایم ستا غیرکی جنت وزما
پوه شوی نه یم اشتبا کرمه
جنت خوتیت ستا له قدم لاندی دی

رب می دی خدای اومربی می ته ئی
پیدا کرم خدای تا تو انا کرمه
ودرولم تا پخپلو پنبو
بیا دی بلد په گرزیدا کرمه
خومره وروکی ومه لوی دی کرم
یوه قطره وم تا دریا کرمه
دورورولی په رابطه باندی تا
د چاروکی د چالا کرمه
درس ته لیزم تا په خه زاریوه
په خه خواریو دی ملاکرمه
چه زلمی شومه هم دی پری ننبودم
د بل دیاره دی داداکرمه
تاسری کری یمه گرانی موری
د کار سری که کرمه تا کرمه
ستا احسانونه بی حسابه دی
ستا کوم یوحق به زه ادا کرمه
نوروته لوی تا ته وروکی یم

خان به وړوکی درته بیا کړمه

قدر او مقدار

دچا فخر د سیسی، زرکی په بنسکار

د بل فخر په وژلو د بنا مار

دورکی کار وړوکی د لوی لوی

د هرچا قدر دخپل کار په مقدار

د عقاب پروازته گوره چرک ته گوره

چرچرک چیرته او چیرته موسیقار

چاسره نقشه وړه چاسره لویه

یوبه خونه جوړوی بل به لوی بنار

څوڪ سينگار ڪوي څوڪ ڪار ڪوي څوڪ لوبي

مٿونه جوڙوي ملي معمار

عادي خلڪ به ڪوي عادي ڪارونه

نوابغل لري په ڪار ڪي ابتڪار

دتاريخ جبر ڪوي لوي لوي حڪمونه

ڇه راوڙي جریده ڪي د روزگار

ڊيره لويه غير په ڪارده مستقبل ته

لوي جريان ڪي ئي چه بنڪاري ڇه آثار

زړونه داسي گواهي ڪوي چه هرگوره

نوي نوي ڇه راوڙي ليل و نهار

لوي بدلون دي راروان په دغه لوري

وڌاري دڇپو او ورڇو لويه لار

ڊير وري ڊير ڇه راوڙي انقلابو نه

نه پريڙي يو سري خورد او بل خروار

ولسي نظام هرڇه خلڪوته سپاري

هم د ڪار مسوءليت هم اقتدار

مساوات نشي راتلي ڇو چه هيواد نه

باداري آغايي ڪڍه نڪري بار

چه پيداشي اطمينان خوشي په زړه ڪي

نيسي ڇاي دخلڪو زړونو ڪي سر ڪار

بدبـینـی بدگـمانـی غـلط فـهـمی
نه وی خلکو کبـنی چه خلک وی امیدوار
ژوندی کیری امیدونه اسری هیلی
په افسون د محبت په بنه کردار
علاقه نظر هغسی نه جلبیری
لکه څوک چه جلبوی علاقدار
نه په چل باندی کیدی شی نه په جبر
څه چه کاندی شخصیت دیو کردار
زړه چه بنه شی په بنه زړه بیا هرڅه کیری
هغه کیری چه نه کیری په اجبار

صاحب

خپل تور مخ نه وی خود بین نه دي
خپل بدلـیدی نشی بدبین نه
که هرڅومره وی ظاهر او با هر
ورته گوری ظاهر بین نه دي
د عدالت تلی ته گوری کله

دچه په شانی پله بین نه دي
هغه دی مخی لره نه ورخی هیخ
چا ډیر پیمخی ماه جبین نه دي
ورته وایه! دنیاز منوبد حال
صاحب نازنین دی نیاز بین نه دي

سبک نظر

درانه پیتی په مایه اوبنانو بارو
یو په بل پوری تړلی لوی کتارو
غر غړې وې بادیده له خولی زگونه
غر مبیده اوبنان له څرمی ډیر په قارو
یولور بل لوری غاړې غړولې
سم په لاره باندی نه تله نا قرارو
د کتار مخکی ساروان وپه خره سور
اوپه خره پسی مربوط داوین مهارو
مشکل نه و تحمل ددر نو پیتو
لوی مشکل په یوه خره پسی رفتارو

دا ذلت داوښ همت نشو زغملی
ورسره ځکه احساس د ننگ و عارو
اوښ ويل ما د انسان بارونه وړي
په دی کار کښی کړی ما کله انکارو
سرکشي مي کړې نه ده له انسانه
زامدارمی که ناپوه که هوبنیار و
په هرلوری ورپسی یم روان شوي
که په لاس کښی د ماشوم زما مهارو
مگرخړه یسی د ځان ترل نه غوارم
ماته د مره سیک نظر کله په کار و
انسان څه چه اوښ یی هم تحمل نه کا
شیک نظر گوره له هر باره دروند بارو

مساوات

حيوانات د غرور غو او د ځنگلونو
په جرگه سره راټول شوو په سوونو
ويلي مونږ به ترڅو وگرزوبی نظامه

راشئ! جور کړول — وى مجلس داو لسونو
دوي به ج — وړکاندى قانون دمونډپاره
د انصاف د عدالت په اساسا تو
د ځنگله قانون اوس بد بڼکارى هرچاته
مونډ يادى — برو د وحشيانو په نومونو
دنيا ډيره ترقى کړى هرگوره
ډير تغير کړى حالاتو او فکرونو
مونډ لا پاتې پ — ه زاړه حال يوتر اوسه
خى چه تير شول — ه زړوزرو خيالونو
جرگه جوړه ش — وه مجلس هم افتاح شو
وکیلانو شروع وکړه — په نطقونو
سوى ويل چه مساوات ډير بڼه اساس دى
تیبټ و پاس دې منح کښى نه وى د حقوقو
دې پوه شئ چه مونډ واړه برابر يو
وباسئ! د ت — فوق خيال له سرونو
ټول به حق د ژوندلرى په دې وطن کښى
برترى به نه وى ه — خ د نژادونو

دغه راز خبرې نه وې لا تمامی
قطع نه وه سلسله د تقریرونو
چه مجلس کښی سراوچت غیظ و غضب کړ
حالت بل شو تېل و خورقوتونو
لیوه وغرمبېد په قهرئی سوی ته ووي
راته وښیه! منگولي د لاسونو
نه دي داري زما په خیر نه دي نوکان دی
برابره څنگه شو په تش حرفونو
په دا دمره وړه خوله لويې خبرې
حماقت دی تجاوز دی له حدونو
دی وینا سره بیا سوی په وینو سورو
لیوان گد و په رمو کی د پسونو
مجلس شو ختم هیبت په ټولو راغی
لند و عمر د دارنگه صحبتونو

ماینجن

سرکښی د لښکر خوروان یم مگر افسر نه یم
لکه په کلام کښی مبتدا یمه خبر نه یم

يم بنيادي کاني د دی لـــــــوی ودانی ځکه
 خاورولاندي يمه څوک می نه وینی بهر نه يم
 ستا د مخي سپــــر او د تورو گزارونه خورم
 جنگ جگره چه نه وي بيا لایق ستا نظر نه يم
 هرڅه زما په سردي په وطن باندي می سر ايینی
 نه وایم سردار يمه خـــــــو وایمه بی سر نه يم
 وينم گورم اورم چه نورڅه کوي مونږ څه کوو
 ستانوکړ که يمه مگر گــــوره کورو کر نه يم
 يم لکه زيتون په تـــــــورو غرونو کښی
 لوی بی تربیته شوم خـــــــوبيا هم بی ثمر نه يم
 دا زما نصیب دی زه هـــــــمدغسی راغلی يم
 زړه بايلم په هر چا زه د هيڅ يوه دلبر نه يم
 زه به غریبی کړم تـــــــه زما په سر خاني کوه
 تابه معتبر کړم کـــــــه زه خپله معتبر نه يم
 خوچه يو لړ نشی بل يو کله بــــر کيدالی شی
 ځکه ما نه بر یي چه زه بنکته يم بر نه يم
 ته له مانه مخکی په دې راز بڼه پوهیدلي یی

ستا د سر دعا کومه ځکه چه زه سر نه يم

نن او پرون

د نن فخر د پرون ورځی پیغور دی . د پخوا وختو بینا اوس کر و کور دی
د پرون میرمن وه سل پردوکی پته . اوس سر یی نیمه تنه لوڅه سر؛ سرتور دی
تقاضا د زمانې گوره بد لیری . کله یخ سیوری په کار کله سور اور دی
کله وچ زور حکومت کا په جهان کبني . کله تندر د باران په څاڅکو سپور دی
چاوی زور حاکم په نوی بدل شوی . که رښتیا وی زور حاکم خو ظلم زور دی
وایی چوپ بنه ! غلی اوسه هیڅ مه وایه . له منطق نه دناطق حیوان زړه تور دی
چه بی تورو دې په تورو سپین خبر کا . جهان ځکه سبا سپین بیگا ته تور دی

د زړه دنیا

لاس به هیچاته کله اورد نکړی . که دې تر لاسه د زړه دنیا کړی
دیرسو غاتونه دیر دو لتونه . له تاسره شته که یی پیدا کړی
د زړه په کور کبني شته جهانونه . که د زړه خونه لږ څه رڼا کړی
که پخپل زړه کبني رڼا نه وینی . روند ! وایه ! خدایه ! سبا کړی

ڇه ڪيڙو؟

مونڙ هم زڙه لڙو ٻنه ژوندته هوسڙو . ڇه دنورو ترقي وينو پڇسڙو
اسڙي هڙلي اميدونه لڙوزڙه ڪٺي . خواهڇ نڪڙو تشه طمع ڪي اوسڙو
ڊڙمڙن په آزاديءَ دمواڪراسيءَ يو . ڇه ڊڙر لڙر ورته نڙدي شو تڙي وڙڙو
نورڇه نه وينو بس وينو ٻنه خوبونه . په واده د خوب خونه پلڙونه ڪڙو
داڇه مونڙهرڇه ڪووزمونڙڪارنه دي . خدای خبردي ڇه دڇالاس ڪي لوڙڙو
ڊڙسارڙه اوڊڙر تاوده شوڙوه ان ڪٺي . په يوه پوڪي توڊڙو اوسڙو
ته خپل ڪار په بي غميءَ ڪوه رڇيه ! . مونڙپڇلوڪٺي ڊڙوران يونه جوڙڙو
فريڙونه راڪوه نورڇه رانڪڙي . ڪه سل خله و غولڙو بيا غولڙو
زوروره !ستاچاره زمونڙه غاره . د قانون په حڪومت مونڙ نه پوهڙو
دوه قدمه ڪه په مخ خودڙي په خٽ خو . په دارنگه تڱ ڪوم خاي ته نه رسڙو
ماشومان دي ڇه لوڙڙي ڪال په ڪال
مونڙ زاره ؛ هر ڪال له بله ڪاله ٽيٽڙو

سیاست

سیاست د عقل؛ فکر زرنگی ده . خوکه حان څوک زرنګ بڼی لودګی ده
چل؛ فریت؛ ټګی ټی وه توبڼه دلاری . چه راغلی له کاله د فرنګی ده
په زره یوراز په خوله بل راز عمل بل راز . دظاهر باطن خلاف فر زانګی ده
سیاست او اخلاق نه سره جوړیږی . دیزید او دحسین بیګانګی ده
په مطلب یی هر څوک نشی پوهیدالی . اشارونه جوړه ژبه د گونګی ده
اتفاق کښی یی نفاق پټ دی هر گوره. آزدی یی په بل ډول بڼدګی ده
منګی ډک وی له اوبونه خوله یی وچه . سیاست سره همدغه شان ټګی ده
ټګی مه کوه دبل په ټګی پوه شه! . په ټګی نه پوهیدل خو سادګی ده
دشپوورخوله رنگونومعلومیږی . زمانې بده گڼلی یکرنګی ده
چه هروخت کښی ډیره بڼه ښکار یږی هرچاته . دسپین مخ اوتوروز لږودورنګی ده
دژوندون تابلوته ښایی ډیررنگونه . څه بیخونده په یوه رنگ زندگی ده
چه مدام په یوه رنگ باندی لیده شی. توره ورځ د غریب بڼه درنګی ده
ټول عالم که مددگار دبیچاره شی . بیا هم گوره داچاره بیچارګی ده
چه ژوندي غواری له مړونه مرادونه. دغه رنگه زندگی خود مردګی ده

سرنوشت

سرنوشت گوره چه څو څنگه شان ور کوی
 زاړه مړ ژوندی پریږدی پـیغلی ځوانان ورکوی
 دورکـولو کار کـبـنی مهارتونه لری
 څوک عیاشی کبـنی ورک کـری څوک په ارمان ورکوی
 کله مغرور کـری سـری بنو بنوچانسو نوباندی
 دومره یی کـری معـتبر چه بیا خپل ځان ور کوی
 ته چه هر فکر کـوی زه درته دومره وایم
 که یی وزرونه ورکـړه پوه شه! میریان ور کوی
 داسیاست زور شوی چه لور پریږده ځوی وژنه
 اوس د نرتوب پـه وژله ابن عمران ورکوی
 یوسری خور سیاست خـوری شخصیت دسری
 دسر سـری نه پریـږدی قهرمان ورکوی
 د بد بینی تیاره یی دومـره کـره زیاته چه اوس
 داجل وهلی خلک آب حیـوان ورکوی
 بد گمانیو هر یوبل ته تک تـورو بنوده
 خلک دغلو ډله کبـنی زرونه خپل اطمنان ورکوی
 یوبل پسې لاڅه ؛ یوبل سـره هم نه ځی
 په داسې حال کبـنی زرونه خپل اطمنان ورکوی

ديرو خپل پل غلط كـــــــــــــــــړ او په غلط لارل
 ملامت نه دى خلك كـــــــــــــــــه رهبران وركوى
 چه غريبى كړى وركه لـــــــــــــــــه كورو كلى خنى
 دغريبانو دښمن غـــــــــــــــــر ريبا نان وركوى
 چه خاين ورك شى بيخى او څوك يې نوم وانخلى
 دارالامان كښى يې هـــــــــــــــــم دفتر؛ ديوان وركوى
 كه نا مطلوب شى وزىـــــــــــــــــرنو سفارت ته يې ليرى
 گوره هـــــــــــــــــي واد څنگه بد بد كسان وركوى
 خداى دې خيرونه وركـــــــــــــــــړى چه څه رانده خوपालى
 چه له نظره نـــــــــــــــــشى نظر بازان وركوى

(۱) ددارالامان حريق ته اشاره ده چه د
 خاينو تيكه دارانو د خيانت دوسيې
 پكښى وسوي

بى جلبه زور

چه بى قيده بى جلبه زوردهـــــــــــــــــر چالاس ته ورشى
 عقل يې کوچ وكړى له سره رحم يې زړه نه رابهرشى
 مجاهد د آزادى چه اقســـــــــــــــــتدار ته ورسيرى
 د قدرت هضمول گـــــــــــــــــران دي داد هر سړى كار نه دى
 خيال يې بل فكر يې شى چه يې لاس په نوروسر شى
 بيا هماغه سړى فكر يې بل شى چه يې لاس په نوروبرشى

د خان مهربانی

خان ته سر بنسکته کول سرگردانی ده
د پــــنبو نه ده زړونوستومانی ده
دا دروندپیتی چه په سرئې گرزومه
سردوخوري دچنگیز د وخت خانی ده
خبر بشوی چه ورته وائی پری اخترشی
په نوکر د خان هــــمدا مهربانی ده
غلول چل او فریب هوبنیاری بولی
هوبنیاری کبئی پته شوی شیطانی ده
وایم زه له ولــــوړې مرم ته له مړبنته
وائې چوپ بنه! دغه برخه اسمانی ده
داسلام په نامه څــــه ظلمونه کیری
مالیدلی خانه ! ســــتا مسلمانی ده
چه دخوارو غریب خدمت ته ئې رابولم
وائې کله زما کــــار پادوانی ده

هم زمونږه خد متگار هم مو باداردی
دا یوه عملی بـله زبانی ده
بڼه پوهـیږم له بله خایه الهام اخلی
که څه وایم وایی دا بد گمانی ده
نه یی فکر د دې ملک نه یی لباس دی
په کاله کښی یی قالینه ایرانی ده
چه هر څومره څه لری ټول خارجی دی
بس یوازی تـذکره یی افغانی ده

پاليسي

د غــــــناد تن جامه کی مفلسی ده
د تــــــقوی لباس کښی پټه ابلیسی ده
دنیا دار که کله اغــــــوندی خمتا
د روپــــــیو امیانی هم گرباسی ده
په ظاهره که قاتل په مقتول ویــــــرکا
مرثیه نه ده سنــــــدره حماسی ده
څه چی وائی ښه وائی واوره باورکړه
ته پوه نه یی د ده ژبه ســــــیاسی ده
نن په سرځای درکــــــوی سبا خپولاندی
دغه ټیټ وپاس کیدل دیــــــپلاماسی ده
تملق په اخــــــلاقی ښه کښی وینم
اوس یی نوم قــــــدردانی حق شناسی ده
ډیرکارونه په هغه خــــــوله اجرا کیری
چه یی کارقــــــد مبوسی کاسه لیسی ده
چه په ژبه څــــــتی هغه یی خوښ وي
پالــــــیسی یی په رښتیا چه پالیسی ده
داخــــــلی سیاست ډیردی راتپت شوی
زیربنا د لــــــورمقام قد مبوسی ده

وايئى وجه يى وجهه كبنى ده هرگوره
مؤثره علاقه خـ داير و جنسى ده
مينوژب كبنى چه بازارته لـوڅه اوزى
مه وايه چه يارانه ئى لـ باسى ده
نامردان واىي مـردى كبنى مزه نشته
خوندوره غوبنه گـوره د خسي ده
په آغاز ئى مه غولـ پيره انجام گوره
ماليدلى شهنامه د فـردوسى ده
له بل خـايه ده راغلى دلته نه وه
د خوورخو مـيلمه ديموكراسى ده
حاكمان ولسولان شوه نور څه غواړى
مونږ ته بس د موكراسى نيمه سى سى ده
ولسواله! ستا په خـوله به ټول عمل كا
اولسى جرگه بيـشكه اولسى ده
كه ((الفت)) ولاړ يوازي په ميدان دي
بيكسى ده هسي نه چه ناكـسى ده

زه او دي

ماوي په زړه کښی به خای درکړم ده وي برښه دي
ماوي قــــدم دې په لیمو، ده وي په سر ښه دي
ماوي ملــــگری به دې یم په پوه لاره به خو
ده وي چه پیتی زما یوسې ما ته خر ښه دي
ماوي د خرو دوران تیرشوی خر کاري ښه نه ده
ده وي ته پوه نــــشوي ملگری نه نوکر ښه دي
ماوي هغه د سرســــری دي په ښه نوم یادیری
ده وي د ټول ولس د پاره بس یو سر ښه دی
ماوي په یوســــر باندی کله ټول کارونه کیږی
ده وي له سل سرونو یو سر ښکرو ر ښه دی
ماوي ولس به شي بی سره که سرونه نه وي
ده وي زما د سر دعا کړی دی بی سر ښه دي
ماوي چه بي ستا له یارانو دانور هم حق لری
ده وي ها ها په پاده خــــپل مال ته نظر ښه دی
ماوي خــــدمت په صداقت قام او ملت خوښوی
ده وي تر خو چه چلــــیری چل او هنر ښه دي
ما وي ملت کښی ډیر صادق خدمتگاران شوه پیدا

ده وي له داسی مـــــــــــــــفسدانونه حذر بڼه دي
ما وي هغه د خلکو خوښ دي پری ټولیری خلک
ده وي زه نه غواړم لیدر مـــــــــــــــا ته بی لږ بڼه دي
ماوي چه پس له دي کوتک کوتکماری بڼه نه ده
ده وي رښتیا د فریب دام د خولي منتر بڼه دي
ماوي نور خلک اوس روان پاس سپورمی ته خیزی
ده وي سپورمی نه خوز ما ځنگ کی دلبر بڼه دي
ماوي چه خپل خیر نور د خلکو شرکی مه لـــــــــــــــتوه
ده وي جاهل دي اوجاهل تردی بـــــــــــــــتر بڼه دی
ماورته وکړی څو خبری د حساب و کتاب
قیامت یی جوړ کړ چه سل ځله تری محشر بڼه دی

ترقي او تمدن

په دی لاره غوايي هم اوس په موټرو کی تیریری
خو موټرته په خـــــــــــــــتلو غوايي کله سړی کیری
که سپورمی ته سپی اوچت شی د تخنیک له برکته
په د لوړو مقامونو له سپـــــــــــــــیتوبه نه خلاصیری
چه وطن ترقی وکړی دڅارویو ژوند هم بڼه شی
سویه د ژوند جگیری ماهیـــــــــــــــت یی نه بد لیری

اوس چه ډير بازار ته لارشی تمدن سره آشنا شی
 د مره فرق په کی پیداشی چه موثر نه نه ویریری
 په سپیتانه که هرڅومره ترقی د چا نصیب شی
 حای یې بر مقام برشی شخصیت یی نه لوریری
 لیاقت چه بنه تحلیل شی بل شی نه دی تصادف دی
 احمقان په بنو چانسونو پخپل حان باندی غولیری
 څوک چه ډیر له حده لورشی وجود شی بی تناسبه
 هرڅوک گوته ورته نیسی له هر چاڅخه شرمیری
 که ډیر غټ نه یی سړیه پام کوه چه خپه نشی
 هغه څومره په غذاب شی چه له حده ډیر غټیری
 ابتداء انتها دواړه مساوی دي که څوک پوه شی
 وگوره! شیخ فانی نه بیا ماشوم طفل جوړیری
 دناپوه مقام ته رسي چه بنه پوه په ناپوهی شی
 لوی پوهان اخرکی وایی چه په هیڅ شی نه پوهیری
 ډیر بینا چه شی نه وینی خوشحالی بیا په حیات کی
 بنه لیدی نــــشی دانا چه بد بینی ته ورسیری
 رڼا ورځ ورته تورتم وی سپین هم تورورته بنکاریری
 بیا په دغه لمر هیــــڅکه دده شپه نه سبا کیږی

څه جوړپړی؟

چه لوی کاردار ځان نته مکان جوړوي
وایی لوی کور افغان—ستان جوړوي
خوشی ناست نه دی ورته بڼه وگورئ
د حرم باغ لکه رضوان جوړوي
جنت یی جوړ کړ خو هغه به ورځي
چه ځان نه حوری او غلمان جوړوي
وایی اصلاح می کړه شروع له ځانه
ځکه اول ځان بیا جهان جوړوي
خراب یی که جوړنکړ زیارت یی جوړکړ
لیږد که نه جوړوی ځان جوړوي
دلته چه هریو پس له بله راځي
ځان نه ولي بل نه شیطان جوړوي

په مـــــــدرسه کښې د اغيارو کله
څوک د افغان ځوی نه افغان جوړوي
پــــردې کلتور پــــردې لمسونه له سړي
حــــلقه بگوش د اين آن جوړوي
سړکي څه نه پر پــــردې ماغزه يې مينځي
د سرو پــــينته يــــي په بڼه شان جوړوي
مود پــــرســــتي دومره غالبه شوه اوس
ځان خــــرڅوي او چا ته ځان جوړوي
غلط علاج نه بي عــــلاج بڼه دي
ناجوړه بڼه دي که يې وړان جوړوي

بی چله اوناچله

دلسته کله خوک چلیری بی خه چله
داهم چل دی چه خریلار کره خپله چارکره
سیاست په دی چل دیربسه پوهیدلی
چل دانه دی چه هر چاته چل بنکاره شی
چل ئی نژده چه په چل دی مشهور شوی
هغه خه کاجال چلند د دنیا والو
دا بنایسته دعاج برمنخ بی په کار نه دی
خه په کار زری پنه ده هغه چا ته
په زینو د زره رنخور ته ختل گران دی
چه ولس له هرې خوانه پریشان وي

دی بازار کینی خوبی چله دی ناچله
پلارگلو می د دی خلکو ولیدله
چه خپل ظلم عدل وبتی هر کله
چل هغه دی چه چل نه بنکاری هیخ کله
لغمانی دی خه چل زده کری له کوم بله
مامله ئی د دنیا چه پر بینود له
چه ئی سر اوریره پا که وخریله
چه پنبه ئی له زنگونه غوڅه کرله
ماته لاندی خونه بڼه ده له برجله
ته هم بڼه ئی پریشان خیالی اوربله

رنا

د هغو له مخی هرکله رنا وی
چه په مخکینی بی د حسن تجلا وی

دسپين مخ په رڼا زړونه ژوندی کيږی
چه بنایست د چاپه سترگوکی خای وکا
د جمال رڼا ته مونږه خوشحالیږو
له ښه مخه څوک مخ نشی اړولی
عبادت نه ده گناه ده پیره لویه
چوکی نه ده شخصیت دی د ساتلو
لوی دښمن د شخصیت شخصی نظام دی
چه رڼا وی د ایمان د چاپه زړه کښی
څوک چه لوی اخترکوی قربانی هم کا
نه پتیری منور فکر مغزو کی
که رڼا ده د ښکلاده یاد علم

د بلبل ژوندن د گل په تماشا وی
یونظرئی هم اکسیروی هم کیمیا وی
منتظر د توری شپي غله د دنیا وی
زهدان ورته کتونکی په غلا غلا وی
که طاعت حقیقی نه وی د ریا وی
که چا خپل ځان پیژندلی په رښتیا وی
په نطفه کی یې لا وژني که د چا وی
دخپل وخت فرعون لره لکه موسی وی
سود زیان د دنیا هروخت خواجه خواوی
نه پتیری که د چا بدن کی سا وی
سخ د هغه چه دانا وی یالیلی وی

قبیله پرستی

با داری دي خوازاد نه دي قبیله کی دي اسیر
خیل او زی نه وتی نشي که وکیل شی که وزیر
دلته ژوند قبیله یی دي قبیله لکه قبله ده
توجه ورته لري ټول که صغیر دی که کبیر
فکرخوی قبیلوی دي تش لباس یی مدني دی
آغا نه دیموکرات کيږي که هرڅومره شي تنویر
قبایل او عشایر لاپه قوت اوزورچلیږي

قبیلې تقویه کیری مالیت خوارو حقیر
جنگ جگری د قبایلو په قانون کله حل کیری
تس په بنار کی په شوکسو قوانین لری تاثیر
یو غلجی بل درانی دې شوک تاجک دې شوک ازبک
د افغان له کورو کلی خدایه ورک کری دا توپیر
شته په هر قام کی گوندونه په یوه خیل کی خیلونه
شوه توتی توتی قومونه که مسعود دی که وزیر
فرقوی تعصبونه گوره ورخ په ورخ زیاتیری
یوهم نکری په دې کار کی نه تاخیر اونه تقصیر
چه اساس قبیلوی وی او احساس خاندانی وی
په ولسی نظر نه وی په خپلوانو وی زهیر
د ملت په نامه باندی قبیلې ته خدمت کاندی
که احمد او که محمود دی گنه یود بل نظیر
خیال اوفکری لوی نه دی که یی نوم هرخومره لوی وی
نه پتیری پری پوهیری که اعمی دی که بصیر
که تعبض او امتیاز وی هرخو غلی په پرده کنبی
نه پتیری پری پوهیری که اعمی دی که بصیر
فامیلی احساس غالب دی خویشخوری کله پتیری
که هرخو یی پتوی شوک په خبرو په تقریر
یوه کورکی اوسیری دیوه کوری مه بوله
حیثیت یی برابر نه دی د با دار او د اجیر
قبیلوکی صاحبان شته اغایان اوبادران شته

بی قانونه حکومت کا خان و بیگ ارباب او میر
نامرئی وزیران نوردي نه دا عین و جیم چه گوری
مجبور و گنه هر گوره دارسمی مری و وزیر
حقیقی فاعل یو بل دي دا چه ویني م نفل دی
دی څه نه کا په ده کیری که تخریب دی که تعبیر
همنوعی که دلته نه وي ده جنسی علاقه ډیره
چه بنه جنس ورته عرضه کا بیا د عرض گوره تاثیر
که هرڅومره وی بد مخی مخور او معتبر شی
چه سره سپین لری په کورکی یا بنه مخ درمنیر
مه غولیره عالیجاهه که په خوله درته دعا کری
جوړه نه رخی په زړه کی د بدای او د فقیر
خوله په سوک شی ماتولی د سر سترگی رندولی
خوتړلی نشی سترگی د وجدان او دضمیر
د لیکوالو وظیفه ده چه ازاد قضاوت وکا
ازادی اصلی معنی ده محرر! د تحریر
عدالت دیموکراسی هم دلته شوه قبیلوی
او که دغه شانته نه وي څوک یی کله قبلوی

د شوری فضا ۱۳ دوره

څه طوفانونه د شوری خړه فضا کی وینم

تندرلی سیلاب سیلی رعد بریننا کی وینم
خه پینیری خه به کیری ټول حیران غوندی دی
هر یوپه وهم په تشویش او په سودا کی وینم
مترقی او مرتجع یوهم خـــوشحاله نه دی
نه په بډای کښی خوشینی نه بینوا کی وینم
د ولایـــــــاتو قبیلو د مذهبو د ژبو
اخـــــــتلافونه تفرقی نشو ونما کښی وینم
د نوی فکر او زاړه فـــــــکر د قهر ټکر
دلوی بــــد لون د پاره یسفک الدما کښی وینم
چه خوری سرونه او په ویــــنو مریده نلری
قهر آمیز جنگونه ډیر په اشتها کښی وینم
چه مونږ یی غوښه اوچاره کرو د قصاب لپاره
نشم ویلی چه دا لوی فساد په چا کی وینم
له ناپوهی سره گډ ژرند دی سیاسی مصلحت
پوهی سره مجادله په لوی لالا کښی وینم
خومره فاسد اغراض په خومره لفافو کی دی پټ
خومره فــــتتی پټی په رمز او ایما کښی وینم
بیا به تازه شي هغه تیر او زاړه زخمونه
د غږ وهــــلو بد اثر په غږیدا کښی وینم
د افغانی وحدت په حال می زړه رپیری مدام
بله نقشه د سیاست پــــه دورنما کښی وینم
د اتفاق نارې وهــــی د نفاق اور بلوی

په خبرويي چه جوړ کړی هغو څلو ته نه گورم

دروغ او رښتیا

په رښتیا ویلو ډیر زړونه بدیږی
آزادی د فکر گرانه تمامیږی
سیاست له حقیقت سره جوړنه دي
چه دا یو خوشحالوم بل خپه کیږی
ښه پوهیږم دروغ خواږه رښتیا ترخه دی
دې خوږوته زما خوله کله جوړیږی
دامونږ ټول ورته وړانده ښکاروکه څنگه
چه د شرم کار کوی او نه شرمیږی
په رښتیا چه زورورنلری سترگی
په رښتیا چه سترگی سترگونه شرمیږی
د هغه قاضي به څه راز قضاوت وي
چه قضایې خپل حاجت ته منسوبیږی

دا رښتيا ده چه د دروغو مزل لنډوي
يعنی دا چه سړی ژرځای ته رسيزی
چه د چا په نوکری سرلوري کاندې
سرله دینه زیات هیڅکله نه ټیټیری

د درگاه سپی

د صاحب د درگاه سپی
د غریب کاله سړی
په نظر کښی یو شان نه دي
یو ئی خپل دی بل پر دی
د جناب په نامه یادیری
د لیلی د کوڅی سپی
جناب نه دی هر سړی
که مزدورشی د صاحبت څوک
له هر چا نه وی بی قدره
که څوک ځان ورته سپی کاندی

د صاحب پری خاص نظروی
سریتوب سائل گناه ده
په حضور کبني د بآدار
په نظر کبني د استثمار
هغه سپي چه صاحب کور کبني
په نعمت او ناز ساتلی
یو سری د سپي خدمت ته
بودجه کبني منظور شوی
نورو سپيو غوندي نه دی
له مزدوره معتبر دی
د صاحب چه پری نظر دی
صاحب وایي زما سپي ته
د سری په نظر گوری
په ادب کبني یی هیڅکله
له انسان نه کم مه بولی
اودس نه ماتوی کور کبني
خې د باندی چیرته لری
چه یی نکرئ چغه کوری
له دهقانه یی ژوند بڼه دی

په صابون مينځلى كيري
ډير خواران او غريبان يي
ژوندانه ته هوسـيري
لكه سپى ديورپيانو
نازوى ئي بي بيـجـانه
چه په سپى ده مهربانه
د سپى دا قدر چه وليد
بي همته انـسانانو
ډيرو ومانه سپـيتوب
د دنـيا د صاحبانو
سرى سپى شوه سـرى شوه
د صاحب له برـكـته
او زمونږ له دـونـ همـته
كه انسان اسـتـخـدامـيري
عملاً د سپى خدمت ته
د قانون نظر خو بڼه دى
د انسان لوړ كرامت ته
حقوق واړه مساوى دي
د بـډاي او د فقير

د صاحب او د حقیر

زندان

لاړم دارالمجانين ته
هلته و څولـيونى
دير بى قيده غريدل
ژبې نه وى په فرمان
ازادى وه د بـيان
په خبرو بنديز نه و
نه و پار د څارنوال
د خطر احساس هيڅ نه و
بى پروا و ناطقان
نا خبر له اين و آن

کیدی رنگ په رنگ خبری
بی ادابو بی ترتیبه
د هر چا کلام مصون و
لکه خوی د پارلمان
له قانونه په امان
دروازی که وی ترلی
خنخیر پیچ و لیونی
په نامه شفاخانه وه
هیچا نه باله زندان
بدل شوی و عنوان

له هغه خایه چه لارم
د محبس تورو کو تو ته
هوبنیاران لا په عذاب و
ترینه بڼه و لیوانیان
دا د عقل دینمنان
په پینو کی زولنی وی
په لاسو کښی اتکری
هوا حبسه رڼا نه وه

ژوندون ډير و هر اسان
په بد حال کښي و بنديان
مگر ژبي بندي نه وي
ويـنا وه ډيره ازاده
نه له بند څخه بنديان
نه له اوره پتـنـگان
چـه راووتـم له بنده
تگ راتگ هر لور ازاد و
هر څوک و پخپله خوښه
غـلامـي ته و روان
د يوه د بل بـنـدگان
آزادي د فـکـرنه وه
ژبي بـنـدي وي له ډاره
په احتياط احتياط مجلس کښي
غـرـيدل به وزيران
وايه! چـيرته و زندان
په کوم حـاي کښي و بنديان

د محیط تاثیر

سوزوي مو اوبه هم چه په جوش راشی
اوبه اورشی که محیط یې وي سور اور
په اوار بستر کښی سیند درمی ارامه
خوپه چر کښی یې بیا گوره شر و شور
په هر څه کښی د محیط تاثیر ته گوره
وی بې زهره وچه اوبو کښی وي منگور
لوگی اورنه دي پیداخوڅوک نه سوزی
د محیط اغیزه کله لری مور

له يوه پښته رڼا او لوگي دواړه
د يوه مخ منور او د بل تـور
د مظلوم د زړه تاو ساړه آهـونه
سـوزوي دظالمانو كلي كور
د ظالم عاقبت خواري له هر چانه
ما ډير خوار و زار ليدلي ظلم زور
ډير سپاره مستو آسونو غـورخولي
يزيد هم د اقتدار په آس و سپور

د دهقان درس

وايي چيرته په كوم خاي كښي يوه د هقان و
چه رستم د زماني ورته حـيران و
ډير غـويان يي ستري كړي وجغ لاندې
په قلبه كي يي اوبه كړې ډيري سپاري
نري شوي يي په لاس كښي ډير يومان و
كار او زيار ته يي ور كړي امتحان و
د خپل مـت او بـازو له بر كـته

له هر چانه ئې ژوند بڼه كور ئې ودان و
له نستي نه راوتلی و هـستي ته
له وچ ډاگه ئې جوړ كړی گلستان و
رسيدلی ئې باغـونه و ثمر ته
د انگورو وږی خوړند شان په شان و
چه ناخپه دا د كار سړی رنخور شو
بياپكښی نه هـغه زورنه نه هغه توان و
چه د باغ د ونو ونكړه پالنه
د زامنو په همت كښی ئې نقصان و
باغ له دربو له كبلو څخه ډك شو
د وحشی بوټو له لاسه هر څه وړان شو
نيستي بـيرته راروانه شوه كاله ته
چه د كار سـړي رنخور او پريشان و
د دهـقان ووي ای زما خوارو زامنو
له يو تاك لاندی ما ايښی ډير شـيان و
اوس ئې خای بنودلی نشم دومره وايم
چه وړيايې مه گڼی په قيمت گران و
كه په لاس درشي نيستی به موشی غوڅه
له روستی سلگی سره يې دا بيان و

د دهقان زامن د پلار له مرگه وروسته
شپه اوورخ په باغ کښی ستړی اوستومان و
د هرتاک بیخ یی سپره چه څه پیدا کړی
په تلاش کښی د موند لو سر گردان و
دباغ خاوری لاندی باندی شوی څوواره
هیڅ پیدا نه شوه د ورکی په ارمان و
پس له پیرو زحمتو ډیر و خواریو
تفاوت د باغ حاصل کښی صد چندان و
د دهقان عملی درس د رمز په ژبه
کړه ثابته چه د تاک لاندی ډیر شیان و
چه د کار سری جوړ کاندی له بیکاره
دغه پوه او هنر کار د دهقان و

چا څه راوړه او چا څه

چا جهان ته تش کدو غوندی سر راوړ
چا په سر کښی فکر لوی لکه غر راوړ
چا د شمع په شان خپل کور رڼا کړی
چا سحر غوندی له ځانه سره لمر راوړ
چاته تندر ځان سره دی مرگ راوړی

د باران څاخکو صدف ته گوهر راوړ
راوړ انجې ډیر ناوړه بوی جهان ته
گل دنیا ته خپل وجود معطر راوړ
یو بناخ گوره تش کوتک شو د وهلو
بل بناخ گوره چه یې سیوری ثمر راوړ
له یوه لرگی نه دار جور شوبل یو پل شو
چا له ځان سره خپرونه چا شر راوړ
چاکړه زیاته د بنمنی په دی عالم کښی
چا پیغام د محبت د بشر راوړ
د چا لاس کښی تیره توره ده گواښیری
چا د پوهی او د فکر هنر راوړ
چا د خلکو د امید سترگی رندی کړی
چا د زړه سترگو ته نوی نظر راوړ
انسانی فکر یې جگ کړ تر افلاکو
د بشر پوهی لره یې وزر راوړ
هغه مه هیروئ هیڅکله عالمه
چه عالم ته یې د مینې اثر راوړ

په بنکلا مین

څوک مین په بنکلا څوک مین په بنکلو
یو په خوله تری اخلی خوند بل په کتلو
د چا برخه د بنکلا درک و احساس
د بل برخه وی جنسي دلک و تماس
یولیوال وي چه تری واخلی خوندخلوت کی
بل وی محوه په جمال د طبیعت کینی
محبوبه د هنر مند بنکلی معناده
معشوقه د بوالهوس پادر هوا ده
د چا سترگی څاری ستوری او سپوږمی
د چا برخه هوسونه خر مستی
دیوه نظر په شکل او صورت وي
او د بل محبوب خپله محبت وي
ظاهر بین په سپین پوستکی مینیری
سطحی مینه حی پوستکی ژر توری
شکلی وی فانی بنکلا ده بی زواله
بی نیازه له گانو له خط و خاله
د ((افت)) محبوب عرض نه دی جوهردی

په نظر کښی ئې چه بنکلی دی هنردی

څلورځی

فکر کښی خیال په خیال کښی فکرنیول

معنی ته رنگ، رنگ ته معنی ورکول

د شاعر کار دي شاعری وگڼه

د زړه په سترگو خوب په وینه لیدل

د معنا د زړه په راز ورمز خبریم

د ژوندون بنکلا ته سترگی اونظریم

دادلاسه او پښو کار له مامه غواری

خیال او فکر ته پیدا په شان د سریم

هغه وینم چه یې نورنشي لیدلی

هغه وایم چه یې نورنشي ویلی

داتنه څوک د حال په ژبه نه پوهیږي

زه په ژبه د مال يم غـريډلی

که رښتـيا نشي ویلی اوسه غلی

دروغ خومه وایه که ځان گڼي بناغلی

آس ئي مه بوله براق ورته مه وایه

بي لکي خره ته که خر نشي ویلی

پخواکور کښي بي بي ناسته وه مستوره

تله بازار ته په سودا یسي مزدوره

اوس بي بي سر توره ووته بازار ته

ده مزدوره د کور ناستي ته مجبوره

څلور یخی

غلام عقل غلامی لره پیدا وي

دومره پوه په خوی اوبوی دخپل آغوي
چه په خیال کښی ئې سباکه یوڅه گزوي
ده ئې وچولی کښی لوستي ډیر پخواوي

د آغا گناه بي بي غوندي مستوره
د مزدورگناه هم وی لکه مزدوره
بي بي نشی لیدی څوک مزدوره وینی
څه به وایم د دی خلکو له شعوره

له ټوټکو غواری اثر د مسیحا

کـتـوري غـواړی له زانو د هوا
احمق سپي ته واينه ږدی او بن ته هډوکی
کوي روند ته اشارت گونگ ته وينا

حکومت که قانونی نه وي شخصی وي
داغا، آغزاده او د بي بي بي وي
کورنی او خیلخانه پکښی خاني کا
قندي گل شاگل ماگل پکښی خوندي وی

خان د چا غلام کړه که په نورو باداري کوي
سر ټيټول زده کړه که کارونه سر کاري کوی
هله زورورته په گونډو لاس په نامه اوسه
دلته که فرعون غوندي په مونږ کلانکاري کوی

ته یې چه بد گڼي هغه خلکو ته بڼه بڼـکـاريږی
تا ته خواره خلکو ته زهر ونه وترخه بڼـکـاريږی
چه په مجلس کښی یی ساتي د سترگوتورشی د قام

چه په قصرانو کی خای ورکړې هغه غله بنکار پیری

معکوس شوی اساسونه د هـ ستي

خکه لور مقام ته رسي په یـ ستي

ډیرڅه مومي چه له ډیروشیوتیرشي

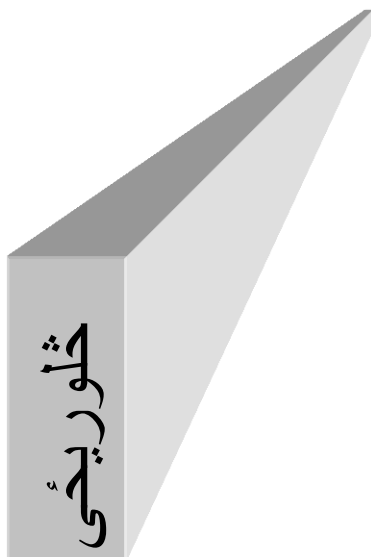
غلامان یی کره خانان خان پر ستي

هم شعرونه هم کارونه کـ ره جور

دلیک لاولوست می کتابونه کره جور

دوه بینتانه می نکره هیڅکله

که می هر خومره مجلسونه کره جور

قهرمان د سیاست دي هر یزید

ولایت لره په کار دي بایزید

شاهان فخر د دنیا په تخت و تاج کا

ادهم تاج نه بهتر و گانه تبعید

قانون وی اول نظر کښی ډیر بناغلی
چه لانه وی د عمل کورته راغلی
نقص او عیب یی په عمل کښی معلومیری
خصوصاً که چلوونکی وی ناولی

چه دوی نی درجه دی نشی دنگه
نورخه مکره زندگی دی کره بلمنگه
ژوندون هله شی بی مالگی چه سری
سترگی پتی غورکری بنداو ژبه گونگه

مخالف وی یوله بله حال او قال
په وینا کښی گوره عکس د مقال
د پښتودا حماسی عالی شعرونه
درته بنی د پښتون پریوتی حال

بينـــــــتون ډير دي تير ايستلی شاعرانو
مغروړ کړی په ستايــــنو اديــــنو بانو
که اوس سل گزه کوهی کښی بنکته پروت دی
ورتــــه ځان بڼکاری اوچت له کهکشانو

لاپې شاپې ځان ستایل غټې خبرې
که هر څوی زړورې زورورې
قوت نه دي کمزوري او بیوسی ده
شاعرانو راغوستی خول اوز غړې

بنځه حق لري د ژوند او کار کولو
لکه نرد لــــیاقت څرگندولو
په دي شرط چه اهلیت وښی په کارکی
نه چه ځان ښی په ځان سینگارولو

ماموریت که به ننه وجه ننه صورت وی
لیسرین بودر ته به څه ضرورت وی
کار ورانیری نه وایمه چه څه کیری
که معیار د لیاقت زیب و زینت وی

د ځان ساتلو پوهه عامه ده هر چاسره ده
هم له انسان هم ځناورو د صحرا سره ده
د حق ساتلو او د ځان قربانولو پوهه
له اولوالعزمو لویو خلکو د دنیا سره ده

د کار خلک نه کوی ډیری خبری
د خولی شور کله کوی د جنگ لښکری
چه سندنری جوړوی هغه وی غلی

سندر غاري وايي شپه او ورځ سندرې

فکر مه بیا په یوی خواته مدام
چه محدود نشي هر لورته کوه پام
مقید یی د گادی آس غوندی نکری
له او هـا موئی سـاته په اهتمام

څه په کار به د چا هغسی شوری وي
چه د بریري واک یی لاس کبني د ملاوي
کله اور کله اوبه وي کله هيڅ نه
گاه د وسپنو نيني گاهي حلوا وي

ځيني ځيني تشوي پکبني دک زرونه
ځيني نور غواري چه دک کري تش جbone
په وينا کبني چپ په رايه کبني چه راست وي
مخالفه یی ده ژبه نه لاسونه

هرچا هر څه په يو رازنه دي ليدلى
څوك يوراز اوڅوك بل رازدي پوهيدلى
د گـمان كه نه وي حقيقت كښى
چا چه نوري دي غولولي غوليدلي

په جهان كښى چه مردوده باداري شوه
روحاني رنگ كښى راووته پيرى شوه
د پيرى او مريدى بازار چه سور شوه
سياسي رنگ يې پيدا كړ ليدرى شوه

په وړانكارو چه كارونه جوړوي
حقيقت كښى جوړكارونه وړانوى
ياتگى ياديره زياته سادگي ده
كه بتان په بت پرسـتو ماتوي

بدبيني نه ځي که دید هم لار شي له ليمونه د چا
په تن مينځلو خيري نه اوزي له زرو نه د چا
يقين راځي راځي د يو د بل په خبرو باندې
بد گماني نه ځي هيڅکله له مغزونه د چا

په تعليم به يوڅوک پوه په زيرو زورکړي
بي هنره به صاحب د کوم هنر کړي
ورپه سربه کړي خولي د پوهنتون
باورنکړم چه بدل ماغزه د سر کړي

له ځانه لري شه چه ځان وويني
جهان نه اوزه چه جهان وويني
نه ډير نږدې ليدی شي نه ډير لري
نه به تورتم نه ډير روښان وويني

يو بيکاره اوناکاره به کاردار کړي
یوبی واکه اویوسه به واکدار کړي
د یابو زین افسار به کړي د زرو
گمان نکړم چه بدل به یې رفتار کړي

داعادي کـــــــــــــــــتابي پوهه چه یادیري
په لیک لوست باندي هرچاته حاصلیری
دماغي انقلابي نایابه پـــــــــــــــــوهه
کله کله کوم شاعر کښی پیدا کیري

وژله یـــــــــــــــــوازي د تیغ کار نه دي
مار هم قاتل دي خو خونخوار نه دي
چه بشری کـــــــــــــــــرامتونه وژني
هغه گڼلی چا خونکار نه دي

که انسان د خیتي نوم وي نور څه نه وي
پروا نشته که پراته ورته واښه وي
که دماغ سترگی غوږونه زړه او روح وی
بی هـنـره ژوند به بلمنګه سابه وي

که هرڅومره غولیدلی عام نظروي
ظاهرین ساده سطحی اوکورکروي
که هرڅومره ښه منقور او بد منظور کا
بیا یې هم قضاوتونه معتبر وي

چه شوتله په آخور کښی وي واښه وي
چه په مالګه په کاسه کښی شي سابه وي
د انسان د ژوندون مالګه کیفیت دی
فرق یې نه وي له حیوانه که دانه وي

شاعر بوسه غواړی کنځلو سره
نه غواړی قند مخلوط له گلوسره
کابینه غواړی اعتماد له شورائ
له سپکو سپورو بد ویلو سره

د ظالم د زړه چول کار د موسی و
پکښی رحم اچول کار د عسی و
ورکـاوه یوه ظالم بل بڼه کاوه
یو د عدل بل د مـینې رهنماو

پیر که خس دی بیا هم خپل مرید ته بس دی
مریدان دي پیرکسان که پیرناکس دی
له مریده بندگی د خـدای مه غواړه
که له خدایه ورته گران پیر یو به لس دی

عقل هر وخت د ضعیف دلاسه امسا ده
له قوي سره که نه وی څه پروا ده

گوډ اوړوند بي امسا نشي گرزیدلی
تفنن د پاره لاس کښی د بینا ده

په ضعیفه اراده عقل حاکم وي
که قوي وه اراده نوبیا خادم وي
د بشر خدمت ته عقل پیداشوي
په دی شرط چه روغ و جوړ صحیح سالم وي

عقل گوري ارادي ته د انسان
چه تیری کوي که چا سره احسان
اراده چه هر څه غواړی اوکوی یی
دي پیدا ورته دلیل کری اوبرهان

غلامي د ذهن نه ځي له انسانه
د ماغ کله ازادیری په اسانه
نه ورکیری غلامي رنگ یی بدلیری
ځي بدن نه مگر نه ځي له وجدانه

سیاست که به اسلام هم متکی وی
که هر خومره برهیزگار او متقی وی
باهم هیش صرفه به قتل و قتال نه کا
مقابل کنبی که امام د دین علی وی

شمر نوم دهر ظالم د اقدار دی
چه لوی شوی په کاله د سرکاردی
په حسین کله لاس نیسی یزیدان
اقدار که مسلمان وی هم خونخواردی

یو غلام دی داو هامو خور افاتو
بل درسم او د رواج او عنعناتو
په دنیا کنبی خوسل رنگه غلامی شته
د شهرت غلام بنده د مخلوقاتو

مجلسونو کښې ښه کیری تقریرونه
تنهایی کښې پیدا کیری لورفکرونه
چه هم فکر هم وینا دواړه عالی شی
اجتماع او انزوا دي دوه وزرونه

که په چاباندې غـالبه تنهایی شی
ژوند بیخونده شی چه محض دانایی شی
که بخیی په جمعیت کښې شی څوک محوه
خوبني زیاته شی خو کمه بینایی شی

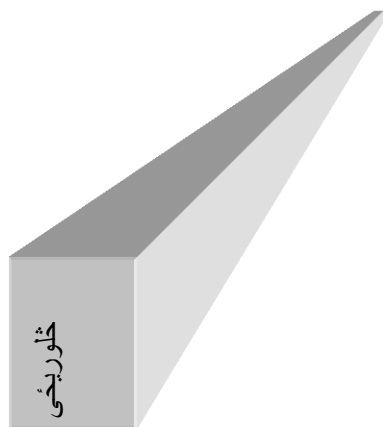
یوه ښکلی ښایسته پری پیکره
بله توره ناشولته بد مـنظره
کمیت کښې یی فرق نشته کیفیت دی
چه یوه یی کره بلا بله دلبـره

گونگ می خیره روند می اواز پیژني
کله می دوست غوندي غماز پیژني
چا په یوراز چا په بل راز ولیدم

زما اصلي رازاهل رازپيژني

چه د چا فکر منفي نظر منفي شي
عملي جنبه شي ورکه فلسفي شي
د شبنم طوفان يي مخه د کار نيسي
د لمدو ختوخو لږ اوبه کافي شي

ذره بين عقل ته هرڅه ډير غټيږي
وره پچه ورته لوی پيچومي کيږي
تيت وپاس ورته مهيب کاندی خپل وهم
د مرک سوري گړنگ ورته بسکاريږي

بتان چه مات کړی بت د ځان جوړوی
ځان نه ولي بل نه شيطان جوړوی
مريدان نيسي د الله په نامه

بیا ترینه خا—نته بندگان جوړوي

په احسان غلاموي چه بل احسان

بیا دعوه کوي د خیر او دا—حسان

دا که ستا بشر دوستی وي بشر دوسته

لا به خکری که لیوه شی یا شیطان

خوبن می دی لوی مجلسونه شورایی

یا د ف—کر په عالم کبني تنهایی

د ملگرو خاص مجلس ته خوشحا لیرم

خوبن می نه ده مجلسونه ه—رجایی

ظالم خ—وب کبني پیر په زوره خریده

دي ویده و خو را وینس یی ک—ره ویده

دایی خوب دي چه نور خوب ته نه پریردی

لابه خه کری که له خ—وبه وینیده

په ی—وه پودی مریزی قلندر

په ملک—ونونه مریزی سک—ندر

که څوک پوه شي بډای وږی فقیرموردی
له بډای سره تل جوع الـبقر

یووکیل ته ځوی ویل چه ولی پلاره
کارته نه ځي تنخا اخلی له سرکاره
هغه ووی چه په کار او په خدمت خو
تنخا گانی مزدوراخلی له باداره

مونځونه کړی خو یوهم نکړی داسلام دپاره
حج ته د خدای دپاره نه ځی ، ځی د قام د پاره
هرڅه چه کړی د قام لیدر اصلی منظورئې داوی
چه په ولس کښی شي مقبول د خاص و عام د پاره

چه وکیل تش کاندې زړه جب ئې ډکیرى
چه وزیر تیتوی سرځای ئې لوریرى

د وزیرلمنی لاندی مــــــــرداری
چه وکیل کاندی خوله وازه معلومیری

خوار غریب خوپه خیرات کله مریږي
د بدای لـــــــــوره هیڅکله نه کمیری
د شهرت داقـــــــــتدارد عزت وری
گڼه سترگی چه غـــــــــرونه نه پکیری

راته ووېل د نـــــــــسوارو تیکه دار
نسوار خوله کښی مانع کیری د گفتار
سرکاري تیکه دار پوه په رمازه کرم
چه سرکار ورکوی خلکو ته نسوار

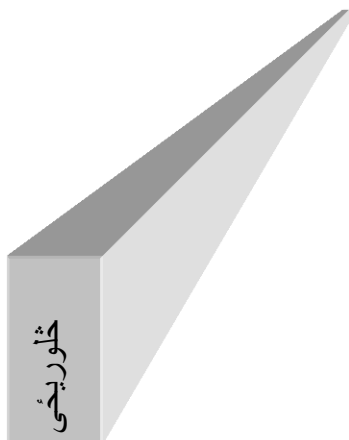
د جلال بنایست په پېرساز و سامان وي
زیبایی د فقر بل رنگه بل شـــــــــان وي

صبر بڼه بنکاري چه لیس وي پورته شوي
گل بيد بڼه وی چه سر بنکته پریشان وي

د انسان جوهر د ژبي گویایي ده
همدغه ئی زیبایی او دارایی ده
بی له ژبي هیڅوک هیڅ نشی موندلی
دانایی دل رایی که بدایی ده

په خوراک کښی وي د خولی برخه خوندونه
ساز سرود او بڼه نغمه اوري غورونه
د ښایست په نندار و سترگی خوریري
د معنی په خوند پوهیري د ماغونه

چه جهاد سیاسي نه وی مسلکی وي
سیاسي مراعاتو نه لایعنی وي

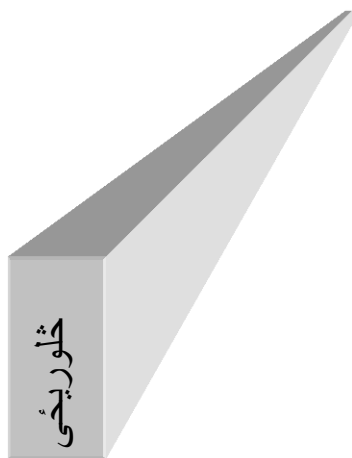

انحراف چه له مسلکه قبول نه کا
ناکامی هم ډیره لویه کامیابی وي

ډیر اثر شته د اور ژبو په تقریر کښی
سحر پت دی د وینا طرز و تعبیر کښی
په اذهانو کوي لـــــــوې خطیبان
وینا په مد و جزر بم او زیر کښی

د هر چا چه حیوانی قوت زیاتېږي
نفس شیطان لره هغو مره مغلوبیږی
که څوک غواړي چه غالب شي په شهواتو
په مرست نشی دا کار په لوره کيږي

کموي روژه غـــــــوښتنې شهواني
مضمحل کړی هــــوسونه نفساني

چه خاوند د عقیدې وي په رښتیا
عقیده له چا نه نه قـربانوي

په دوستۍ کښې دښمني خو غداري ده
که ښه نوم ورباندې ږدي نو هوښیاري ده
بد ښه کیږي ښه بد یږي په خـبرو
په وینا کښې خو همدغه ساحـری ده

داسطحي خبرې باد وړي بر بادیري
چه خبره وي عمیقه پاتی کـیږي
سطحي مه اوسه ډیر زیات که عمیق شي
په خـبرو دي بیا خلک نه پوهیږي

په منطق او استدلال حق باطلیږي
یابطل د حق په خای باندې دریري
فلسفه عقل او پوهه هغه وایی

چه انسان یې په ویلو خوشحالیږی

راغونډیږی ډیر عالم په مـداری
یاچه غم وي یا بنـادی او سیالـداری
که څوک خلک راتول په یو ملی هدف کړی
دپته وایي قیادت او لـیدري

څوک په کار کښی لاس پښی کاندې ستومانه
د چا زړه ، روح او دماغ وي سرگردانه
دا د تن نارامي ډیر درته بڼه ده
که دې ورکه نارامي کړه له وجدانه

توره یې اخیستی لاس کښی نه ده توریالی دی
خوب کښی یې هم جنگیدلی نه دي بریالی دی
داسي تش نومونه دلته ډیر مونږ اوریدلی دي
رنگ یې د لیدونه دي هو نوم یې گلالی دی

چه په ډیر مشکل پیدانوی معنا کړم
په ډیر زیات کوبښښ یې بڼه طرز کښی اداکړم

وايم اوس ئې پوهيدو دپاره چـــــــيرته
خليلی مجروح پڅواک يا بل پيــــدا کړم

چه زورنه وي ضرورت پيښ شي دليل ته
چه دليل ئې وي کمزوری ځي تاويل ته
زورورته څوک دلـــــــيل نشي ويلی
دليل وايه! مساوي يا کوردلـــــــيل ته

آزادي که خــــيراتی وي يا د چا مهرباني وی
افتخاربه پري ونه کا که همت يــــي افغانی وي
قرباني چه پکښي نه وي هغه کله لوی اختروي
آزادی سره تړلې ډير ه لــــويه قرباني وي

خوښه دي چه غلاکړی که فحشا اوکه سودونه کړی
چا ته جاسوسي کړي که په چاباندی ظلمونه کړي
دلته د عمل آزادي هــــر چاته حاصله ده

سردې د وهودي که آزاد آزاد فکرونه کړېي

نه ئې زړه کښې صداقت، مينه وفا شته
نه ئې سترگو کښې څه شرم او حيا شته
سياست لري څو څو مخه څو وار خونه
وخت په وخت ئې خوله کښې سل ژبې گوياشته

په سرکار قد رو قيمت گوره په کار دی
که کار نه وي محض سرڅه په کار دی
د کار دار ټول اهميت گڼه په کار کښې
بيکاره کار دار بل شی نه محض دار دی

که وی شعر لکه دربنکی آبداره
د صنعت هنراو فن عالی شهکار
ورته غورمه نیسه هیڅ آزاد فطرته
که پکښې د غلامی وی څه اثار

باید شعر شعور خلاص کړی له قیدونو
ترقی لورته رهبرشي د فکرونو

د او هامو خرافاتو بتان مات کړی
وی منکر د زور او زر د قدرتونو

که طاعت او عبادت هر څومره کم وي
خداي دې نه کا چه شریک پکښی صنم وي
په ریا چه د مخلوق د پاره کیږی
که شرک نه وي له گناه سره به سم وي

که بی رنگه بی ریا زهد تقواوي
له تگی برگی چل ول نه مبرا وي
څوک یې کله بازارونوته را باسي
سود سودا لره خوزهد د ریا وي

که په پوهه مشهور شوي افلاطون
تر هغه شهرت کم نه دي د مـجنون
شهرت نه غواړی عادی ژوند بلکه غواړی

کم و کیف خوند او معنی جلال جمال
چه په ژوند کښی شي پیدا ژوند انسانی شي

که می ژوند وي د زندان تورو کوتو کښی
که تک تورشم د سکرو په معدونو کښی
که می سترگی شي رندې يم په تورتم کښی
بیا هم غواړم د حیات اوبه تیارو کښی

زړه شي خوښ چه سترگی وگوری بنکلاته
چه زړه ښه شي نوخوله جوړه شي خداتنه
خور اواز د غور له لاری راځي زړه ته
داحال مه وایه کانه او نابینا ته

بی ستره شولې بنځی او جوڼه

هم رشوتونه هم شهوتونه

بنکلا بی ستره مینه بی ستره

محکوم په ستر نرنر فکرونه

بزرگی خونیک عمل زهد تقواده

هسي نه چه په نژاد نسب بناده

اوس چه چانسب نژاد پــــوړی تړلی
نژادی توپیر ئی بڼه ســــمه معناده

لغمانی

نه دی بد تمام غــــلجي يا دراني
يا ازبک ياهــــزاره يا ترکمــــنی
نه ټول بڼه دی نه ټول بــــد دي ولسونه
دي قــــانون نه مستثنی دي لغماني

شخصي نظام چا ته ډير څه ورکوی
چاته خپل حق هم پوره نه ورکوی
کله د چا مخ بڼکــــوي پــــه مينه
کله بيا گوره سوک په خــــوله ورکوي

هــــرزردارگــــوره دزرومالک نه دي
لکه هرپه سلوک پوه چه سالک نه دي

د دنيا طالب که هرڅومره فقير وي
فقير نه دي د سرو سپينو تارک نه دي

شخص که هرڅوک وي د څوورځو حاکم وي
د ده ظلم وي څوورځي که ظالم وي
خدای دي نکړی جامعه په ځان ظالمه
چــه دا ظالم هم قايم وي هم دايم وي

دي ملي فرهنگ اساس د مليت
هم ملي ثروت دی هم ملي قدرت
شعري پانگي دی ((الفت)) ډير سهيم کړی
په دولت کبني د کلتور او ثقافت

د يوه خوله سپی د بل سپی د درو
وی بيباکه خوله د سپی کو زور ورو
پوچه سپکه سپی خوله هيچا ماته نکړه
ماتوي خلک ډکي خولي له مرغلو

تقاضا د جگ او تپت نه وی يوشان

راشه! وگوره باغبان او یالیزوان

یو تیت بوئی ته میوی یسی تیتیری

بل جگ بناخ ته دمیوی لوروی خان

مچ که پاس د چا په سر خای ولری

که په لوی دسترخان خوری شکرتری

که دگل په یانه ناست وی گلخانه کبئی

بیا هم نشی پرینودی مردار خوری

که ماشوم لاس کبئی نانزکه گد وی

لویان هم ماشوم په لاس کبئی لوبوی

په ولس کری حاکم لوبی په ده بل خوک

سیاست رانه نانزکی جوروی

دکارپوهه خوهم وینه هم بیناوی

شله نه وی له عمل سره اشناوی

سره نه وي جاذبه لري د ميني
ورسره اخلاقي تومنه د تقواوي

حب او بغض دوه قوتونه دي انسان کبني
که يوه نه وي بل هم نه وي جهان کبني
هر يوه نه پخپل خاي کبني اخله کار
پام کوه! چه يوه مرنکري په خان کبني

که په ظالم خوک بلوسيدلي نشي
د مظلومانو دوست کيدلي نشي
د خدای د پاره دبنمني ده دوستي
خودا دوستي هر خوک کولي نشي

اي فکرونو دماغونو کبني بنديانو
په عمری قيد مقيد و محکومانو
رحم نه دی بي رحمی ده که بدل شي
د مرگ حکم په عمری قيد د قيديانو

د بلو پروازونه وی گلزار ته

دزاغــــــــــــان و پروازونه وي مردار ته
ز اغ مشهوريه هوبنباري دي بلبل نه دي
پت په غورکښي دا حال ووايه هوبنبار ته

عناد په زړه کښي توره لاس کښي کبر سرکښي لري
ډير عــــــــــــذابونه ډير و خلکو ته نظر کښي لري
پتي عــــــــــــقدي د ظالم تريوتندي کښي غوټه بنکاري
خوله يي هم سپي ده اوخوړي سپي په درکښي لري

پوشان نه دي نصيبونه قسمتونه

کاتبانو د ازل کړي فــــــــــــرقونه

چا بانگونه دي پک کړي په ډالرو

چا پخــــــــــــلو خد متونو تاريخونه

د يوه آسوده ژوند کښي شرم و عاروي

د بل خوار او ساده ژوند کښي افتخاروي

فضیلت اوتقوی نه وی ډیر ثروت کښی

ډیر مالدار سړی به ډیر لږ ایماندار وي

یوظریف نقل د هر مجلس و

په لطیفوئی خوښ داوولس و

غلام نبی و خای یی چارباغ و

غني معنی کښی مادي مفلس و

غلام نبی د لغمان د چارباغ د قرغیو
د ماهیگیرانو د کلی د څخه وو او دا
یوه درباری توکی وو
د شاهي کورنی سردار هاشم خان او

اوس خاورو لاندی چه نه غږیږی

تولـو هیرکری هیخ نه یادیري

غایب نظر نه غیب شی عالم کښی

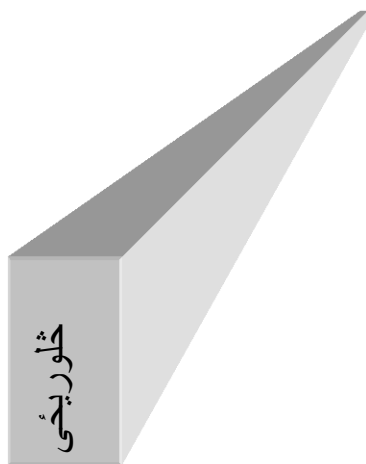
خلک د خلکو ژر ژر هـیریري

چا راوړي خان سره ده بیښایی

چا پخپل مخکښی د حسن رڼایی

چا دښکلو بنایسته سترگو دپاره

رانجه راوړه چا د سترگو سلائی

څلوربڼی

د هغه به مادې ژوند ډير خوارو زاروي
چه يوازي له معنی سره ئې کاروي
د مادې اود معنی مقابله ده
چه هر يو شي ډير غالب هغه بل خوار شي

هيواد ته مخه چه طوفان شي

بنارونه کلی کورونه وړان شي

سره شی یه وینو ډير میدانونه

يوه سړی نه جوړ قهرمان شي

چه تياره راشي ډيوه رڼا شي
ډيوه مړه کيری چه شپه سباشي
د ډيوې ژوند دی تورو تيارو کښی
مهوريان شپه کښی ر عنازيباشي

دلته هلته لفظ بدليری اوور کيری

معاني په هيوادو کښی نه بدليری

معنی روح ده لفظ جسد دي د معنی
لفظ مرکبیری معنی بل لفظ ته نقلیری

که مادي ژوند چا بدل کر په معنا
په وهیدلی په معنی دي د بقا
خودارکار کله شي هغه څوک کولی
چه راغلی وي مهمل اوبیمعنا

په احتیاط احتیاط په لاره نابیناځي
روند بی لاری نشی تلی که ځي بیناځي
پلي خلک وینی لوری او ژوری
بدایان نه وینی زمکه په هوا ځي

یوڅه اصول دي ژوندانه ته ضرور
خوچه ژوند نشي داصولومزدور
ایدیولوژی بنه ده د ژوند خدمت کبنی
نه چه ژوندون ته شي بادار یا تربور

عقاید که مذهبي که سیاسي وي

چـه اساس يـې محبت بشردوستی وي
په هرئزم کښی چه وي تري به خايرم
په دې شرط چه تش نوم نه وي حقیقی وي

سیاست موچه سرونه لـــــــوروي
مناري موله سرونو جـــــــوروي
سربازي کړی مقدسه مرگ ژوندبولي
سروهي سرلـــــــوروي سرته رسوي

د دين باب کښي روحانی نه دي مادي دي
سیاست کښی د ملي روح منادي دي
د ملی روحي څومره کړی ســــتاینه
خــــود دين روحي سره عنادی دي

لــــیونی یونس خنخیر کښی وترلی

مورپه کور کښی زولنو کښی وساتلی
نن په مرگ له زولنوڅخه آزادشو
آزادی ته خوښی نه دي رسیدلی

ملاووي لیونی مرفوع قلم دي
گنهار اومسول نه دي څه یې غم دي
چا ونه وي چه په داسې بي گناه نو
ولی شوي دومره ظلم اوستم دي

احترام د سرتاج نه د مغزو
لوی توهین دي حقیقت کښی د سرو
قیمتي گوهر په غور کښی د خوبانو
بهانه ده د دولت د اوریدلو

یوه چاغ رنخورتو وویل ډاکتر
دومره ډیره چاغی خوري د سری سر

نورڅه مه خوره بس له دى غوښي دځان خوره

چاغ بدن دي قوی زړه لره خنجر

کار له فـکره کار نه شي پيدا

گڼه چـرگه او هگى هغه او دا

فکر کار دي او کار دي مجسم فکر

يووبوله ابتداء بـل انتها

سياست جاه و جلال دي د روزگار

د ژوندو سابه په مالگه کړى سرکار

خوکه مالگه پيره زياته شى ياکمه

بيا ژوندون لره مرض شى د فشار

که مزدور خان شي او خان مزدور

مجبور جابر شى جابر مجبور

ظالم بـليرى خونه ورکيرى

نه حـاصليرى اصلى منظور

په نامه باندي چنگيز وي که تـيمور

رنگ ئي سپين وي که تک تورو ي اوکه سور
رنگ دی ورک شي نوم دي ورک شي د ظالم
زمهرير غوندي وي يخ که سورتور

سره وسپنه په سره اورکښي پولاد شي
سره زر اور کښي شي زيورقدي زياد شي
هر رڼي دابراهيم مقام نه مومي
دنمرو د اور کښي حاصل ډير لوی مراد شي

حسد زړه کښي دي حاسد لره سقر
جنت دي مينه ناک زړه اوښه نظر
د هرچا جنت دوزخ د هغه زړه کښي
غلماڼ حوري، مارلرم يي خير شر

ژوندي کييري آزادي چه مرشي ډار
ډارزندان دآزادي هم ئي مزار

د سردار چه زړه کښي وي آزادي نه وي
نظر فـکر احساس هر څه وي مهار

وايي مـــــه کوه خبرې کوه کار
بي خـــــبرو کار په کار دی د بادار
دخړکار اود خره فرق به نوڅه وي
که خړکار لکه خر کار کړی نه گفتار

کړی قدرتونه حماقـــــتونه
عيبونه ئي بولی خلک هنرونه
چه قدرتونه مخ په زوال شی
هـــــنر ئی هم بيا گڼي عیبونه

بنکلیتوپ که وي مینې بی معنا
د ویر ده د مینې نه ده مړه لیلی
مبتذله اونایاکه بنکلا هیڅ ده
د لولی د بنکلا شرم وي بها

وايي: زینةالمان بالمكنين

ییه ویونکی یی ووايه !آفرین
که تشناب هرخومره بنکلی وی جورشوی
مجبورت دی ورته بیایي نه تزئین

که خبری وی د دروغونغاره
لفاظی کبني دیره لوره مناره
ترینه بنه ده یوپه سله یوپه زره
د صادق گونگی د گوتی اشاره

په عادی حال کبني عادی غوندي انسان یم
د ژون د چاروکبني له پیرونه نادان یم
په بل حال کبني خوک زما په خوله خه وایی
چیه بیازه پخپله هم ورته حیران یم

دعشق توردی د عاشق د سترگوتور
سربلند شي چه په عشق کبني شي سرتور
په مذهب د سولوو پتنگانو
د طوبی سیوری نه بنه دی د عشق اور

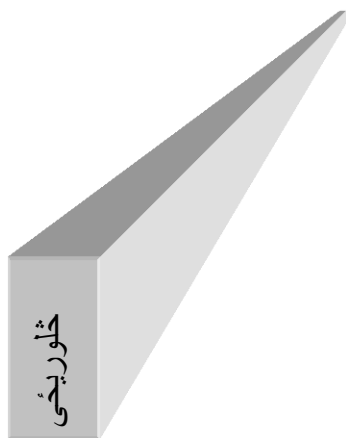
سیاست زورته زیب زینت ورکوی

قانونی رنگ د عدالت ورکوي
لــه شخصیت نه حیثیت اخلي
بی شخصیت ته حیثیت ورکوي

بی طلبه مطلب کله وي جالب
په طالب شي يو مطلوب اوبل طالب
دطلب هڅه کښی پت دي د عشق راز
په هجران کښي پتوی خان مطالب

ژبه په وینا ژوندی ده سترگی په نظر
کارخانه په کار او آژنــسونه په خبر
زړه ژوندی په مینه سرژوندی په فکر باندی
ژوند د نظرفــکر وینا مینې په هنر

وایی چه خبرې لــه خبرو پیدا کیری
فکر په وینا کښی زر غونډیری او غونډیری
څوک چه د خبرونسل قطع په سکون کری
وژنی معنی فکر د فرهنگ کور خرابیری

وايي چه خبر و پيدا کيږي
فکر په خبر و کښي کړي وده اولو پيري
نه واي که خبري هيڅ به نه و په دنيا کښي
هر څوک د خبرو په قيمت کله پوهيږي

که پيداشي

که پيداشي محبوبه بنکلی طنزه
په احسان او حسن دواړو کښي ممتازه
ميانه ناکه حياناکه لمن پاکه
زړه ساتونکي عشق پالونکي ښه همرازه
نه مغروره په جمال نه کبرجنه
نه د حسن سوداگر نه چلبازه
په عرفان باندې مينه دل آگاهه
د نظريه ژبه پوهه بهي آوازه
چه مي زړه په يونظر لمبه لمبه کړي
او آگاه مي کړي د عشق له سوز و سازه
چه شبي ماته لکه شمع دل افروزه

لله دنيا او مافيها مي كړي بي نيازه
بنكلي شعر كيني به بنكلي مقام وركرم
تري به جوړه موسيقي شي دنوازه
د صورت بنكلابه شي معنوي حسن
حق يقي عشق به پيدا شي له مجازه

په داسې حال كيني

چه زور حاكم وي ظالم وي مشاور
وكيل جوړو يا وكيل د جابر
حقوق دانان وي نوكران دخان
قاضي فاسد مفتي فاسق او فاجر
جوړگه د صلح وي خانان ملكان
هر يو له بل نه غلطي كيني ماهر
شاهد كذاب وي مصدق يي خاين
د حق ليدو ته روند ، قدرت ته ناظر
رشوت رايج وي واسطه نغافذه
كوي پير كار د چا لحاظ او خاطر
مسواوات نه وي،وي تبعض امتياز
حق ته نظر وي بيخي شاز او نادر

دعوه وی مینځ کنبی د فقیر او غنی
یو ډیر غریب بل د الماسو تاجر
یو د قاضی په وره کنبی څوک نه پریردی
د بل په وره کنبی قاضی هروخت حاضر
یو له نظره د هر چال ویدلی
د بل ساقی ستایی غزل کنبی شاعر
یو خوا خیرن زاړه شکیدلی کالی
بل وی اغوستی لباسونه فاخر
په داسی حال کنبی عدالت غوښتنه
د حماقت خو هم یو حد وی آخر

بڼه

پوهیری! بڼه څو کده؟ ضامنه د بقاده
د بڼی په وجود کنبی ماشوم میندلی ساده
ملگری د ژوندانه ده منبع د ژوند او روح ده
(القاهالی مریم) د خدای حقه وینا ده
ژوندون یی د عالم ژوند د مور د ژوندانه ده
هم مور د مسیحا ده هم خپله مسیحا ده
بنکلا د دې صورت کنبی پیدا کړه ډیر رنگونه

هم يو رنگ اوبله رنگ کښي د خپل مجنون ليلاد ده
آدم نه تـــــــر دې دمه هر چا ده خوښه کړي
د هـــــــر نظر منظوره د هر زړه تمنا ده
چـــــــا دلته پيدا کړي څوک ځي پسي جنت ته
بـــــــا ايست د جنت حوره بل څوک نه ده همداده
دنيا ته چـــــــه راغلي اول بابا آدم دي
په څـــــــنگ کښي ئي ولاړه زمونږ بي بي حواده
مـــــــگري د سفر شوه ساره دابراهيم(ص)
بنايسته ماريه ځـــــــانته بللي زمونږ مصطفى ده
د حسن په قصه کـــــــښي د عشق په افسانه کښي
مـــــــشهوره په عالم کښي د مصر ذليخا ده
فـــــــرهاد ته ده شيرنه له هر چانه رنگينه
وامـــــــق ته ډيره ښکلي له هر چانه عذرا ده
آدم ته درخـــــــاني ده موسي ته گلکمي
د فتح خـــــــان د پاره چه هر څه ده رابيا ده
په سردي د غم پـــــــيټي سريه! که ډېر دروندوي
چه ورک دي کړي غمونه د سرو شونډوميکا ده
توبنه ده د خـــــــوښيو د راز راز رنگينو
د ژوند هره صحنه کښي دي د مـــــــخ رڼا ده
سوفيا، تاپلر هـــــــنر کښي عرفان کښي رابعه ده

په جنگ کښې د مینو د خوملاله بی همتا ده
کوتره شوه د صلح سکندرته رخشانه
د حسن ملکه خود زړه جهان گڼې دا ده
کولی شی چه خوږ کړی یا تریخ کاندې ژوندون
هم ډیر لطیف نسیم دی هم طوفانی هوا ده
کری سپک داوږو پیتی سپره شی په اوږو
د عیش آرام بس تردی باعث د نارامتیا ده
سبا تیکری کښی په بیگاه بله ډیوه ده
د ورځې مروره د شپې پی بڼه ده پخلا ده
اختر کړی د قربانیو او غواری قربانی
وصال یی کله کله د سر او مال بها ده
د خو کړی درد سره یی د خو زیری ملگرو
یا درنگ ساعت ته ویردی یا ډکه خوله خدا ده
په غیر کښی یی ماشوم خوښ هم پلارد ماشومانو
اولاد ته مربی ده پلرته مربا ده

دلبر او ستمگر

عناد په زړه کښی توره لاس کښي کبر سر کښي لري
 کبر جن کله رحم زړه کښی زړه ځيگر کښی لري
 شکنجو د ځورولو رنځو لوکار کښی
 ډير عذابونه ډيرو خلکو ته نظر کښی لري
 پتي عقدي د ظالم تريوتندي کښی غوټه ښکاری
 خو له یی سپی ده خروړی سپي په در کښی لري
 زورد دنيا که د ښکلاوي په هر رنگ کښی چه وي
 کبر، غوړوپه ستمگر اوبه په دلبر کښی لري
 ښکلی لري دولت د حسن سرمایه د غرور
 ظلم و ستم و سله په کور دتوانگر کښی لري
 زلفی ماران که د لبران لري مینو لره
 تورمار د مارد زهرو آب تیره خنجر کښي لري
 که د چا زړه دلبر وي وري او دلبر سره وی
 نشته پروا که د لبر با دلبر په بر کښی لري
 سیاسو تونه ضد په ضد کښی پتوی هر کله
 ظلمت د ظلم، د احسان عدل په لمر کښی لري
 د دقو بیانوس د وخت زاړه ار تجاعي فکرونه

که زه دې خیال کښی نه یم ته خوزماخیال کښی یی تل
 هـــــــره شیبه دې خط و خال څنی اوربل جوړم
 چـــــــه نظرونه پکښی بند شي له نظره نشي
 لوگی کـــــــوم درته ځان زلفې دې ولول جوړم
 دسترگو تـــــــوربه دې شم زه که دې زما په سترگو
 خپل جمال ولید چه یی څـــــــومره مجلل جوړم
 چه پکښی مینه او ښکلا فکر او خیال کړی نجوی
 د ((الفت)) بیت کښی د معنی رنگین محفل جوړم

د ژوند مرثیه

نشاط مړ شو په وجود کښی آرزومره شوه
 دا زما وجـــــــود د مړو هديره شوه
 لکه وچـــــــه خاده یم په قبر باندي
 اوجـــــــنده می د لوخ تن لنډه جامه شوه
 نه بلبل شـــــــته اونه گل د ژوند په باغ کښی
 خزان وچ کړم ورک مې سیوری او میوه شوه
 که داژوندوي او مـــــــرگ نه وي مرگه راشه
 د ژوندون خـــــــواوس په ما باندي سره شوه
 ماد خـــــــپل اوسنی ژوند تصویرایستلو
 خو د ژوند نغمه د خوارژوند مرثیه شوه

څنگه و مه څنگه شومه؟ خبر نه يم

چه د چاله غاړې دغه مظلومه شوه

زړه او ضمير

په سرسترگو دي امير	زما زړه زما ضمير
که سندر ده که وير	څه چه وائي هغه وایم
د لپسند او د لپذير	غوړاوسترگې وینی اوري
که محسن يم که شرير	هر څه کړم دزړه په خوبنه
تک سپين مخ بدرمنير	بنکلوي راباندې زړه
سپينه ريره د فقير	بل وخت بيا راباندې بنکل گری

زر

هيولئ د خير و شر	هر صورت قبلوي زر
حسن ته بنایسته زيور	خولي ته خوندشي غورته ساز
هم عينکی د نظر	د شهلا سترگو رانجه
عقل فکر دی د سر	د مستيو سرمايه ده
کله عيب کله هنر	هم شراب شي هم کتاب
چه هم سپر دی هم خنجر	بلا دفع کړی بلا ده

چاته شهـد چاته زهر	هم جنت دی هم سقر
د شاهانو د سر تاج	خوار غریب لره شی خر
د صوفي پاک جاي نماز	د لولی نا پاک بستر
زرق و برق د فحاشی	د حیا د سر خادر
هم مسجد هم میخانه	پری بنایسته غم واختر

د ژوند د ستور

د ژوندون دود د ستور	کله خوې او کله لور
ظلم جبر، انصاف عدل	خیر غوښتنه کله چور
که واده ئی دی که غم دی	د خاروو په وینو سور
په مذهب د جبر هر څوک	پیدا شویدی مجبور
گوډ تیمور کله منلي	گوډ غذرونه د معذور
ما توي غرور د نورو	څوک چه ډیرلری غرور
د بدرنگی په نظر کښی	بڼه مخونه وی منفور
د نظر محوه کول وي	د رانده ظلم منظور
په ژرا د خلکو خاندی	په غموئې وي مسرور
زړه بې هغه وخت یخیری	چه جهان کری سورتور
ده مـرښت د استعمار	عالمي لوره ضرور
کوم پرهار چه نه جوړیری	تری جوړ زخم د ناسور

د حق ژوند دي حقيقت کښی
مرگ او مړينه د منصور
تر بگني راژوندی کيری
په وژولو د تر بور
چه يو کلي په مرگ وران شی
گورستان يې شی معمور
د يوه مرگ د بل ژوند دي
د طبيب ژوند په رنخور

د عشق جنون

د خوشحاليو روڼ سباوون
تورو تيارو کښی د غم شبخون
تحولونو د زمان
گردش د ستورو دورد گردون
د زورو جـاه و جلال
مال منال د فرعون قارون
دم اودعا د پير و فقير
قهر او مهر د هـمايون
نصیحتونو د حکـيمانو
عقل او فکر د افـلاطون
په ما ونـکر هغه اثر
چه په زړه وکرد عشق جنون
کرمه له هر څه زه بي نياز

زړه کښې سازونو د ارغنون
گنج دولت می په خرابو کښې
وموند چه عشق کړم خراب زبون
هنر دشعـر راعطا کړ
گلگون رخسار په ،پیر جگرخون
د شعرتورو کښې وینم گورم
د سترگو—و تورد، مجنون
د سترگو—و تورد ،لیلی مجنون
بصارت شولوبصیرت زړه کښې
د سترگو نور دي دزړه مضمون
په اکس—یرباندې د محبت
د مهر وی—انو په یو افسون
زه بیخی بل شوم بل می جهان شو
بدل می ی—ون شوبدل می تون
ظاهري نه دي ج—سماني نه دی
خوک ل—یدی نشی زما بدلون
زه هغه نه یم اوس چه پخوا وم
دي زم—ا کله زما پرون
ما ول—ید بل چا لیدی نه دي
له خپ—له خانه د خان بیلتون

((الفت)) موندلی فیض له الفته

بنه ده چـه نه دي د چا مرهون

حسن او نظر

حسن دي که ډیره تجلی لري

روند د مهرويانو څه پروالري

چيرته چا ليدلی اوريدلی دي

داچه بنکلی نـازپه نابينا لري

نشته شکلـيتوب که بينائی نه وي

سترگي دي چه وائی يار بنکلا لري

تورتيکری دي تورزما د سترگودي

ځکه زما سـترگو کـښی رڼا لري

سترگو کښی دي ځای دی که هرځای کی یی

سترگي تور د سترگو کښی لیلی لري

وائی سـترگي ډیر څه په کتلو کښی

غور یی ناوري زرنو کښی غوغا لري

نه ده بي ادبه د ليمو ژبه

سترگی خـوله سترگو نه حيا لري

حسن او نظر په شهلا سترگو کښی

بل ائـــــــر بل کیف بله ادا لري
 کله وي بنایست په روندوسترگو کښی
 حسن خــــای نظر کښی د بینا لري
 مینه د بــــکلا ، بڼکلا د مینې ژوند
 بی نظره حــــسن څه معنا لري
 یو که نــــه وي بل یې کله تمنا لری
 خیر دي که دي حسن له نظره شوه
 بی نظره حسن څــــه معنا لري
 مه پتوه ســــترگی زما سترگونه
 سترگی پــــتول څومره گناه لري
 ژوند غړوي ســــترگی پتوی یې مرگ
 وگوره! ژوندون څــــه تقا ضا لري

اولوالابصار

عارفان د زړه په سترگو گــــوری یار
 د ســــترگو باندي پیژنی اغیار
 حایل نه دي هیڅ حجاب د زړه د سترگو
 نه یې مخه تــــیاره نیسي نه غبار
 لمر تري نــــشي پتولی توري ويخي

نه حاجب گزى مانع او نه حصار
 صاحبان د زړه، د زړه په غوږو او وري
 آوازونه د سکوت او د پندار
 چه ولاړوي توله شپه قايم الليل
 ورته يو وي د دنيا ليل و نهار
 د حال ژبه وائي حال د صاحب د حال ته
 په دې ژبه پوهيږي اولوالابصار
 په رښتيا چه بيچار شوي له غفلته
 مرگ هم نه ويده کوي هغه بيدار
 زړه ازار د صاحب بدل شي چه زيارت ته
 کله ور شي دل ازارم ———— مردم ازار
 چه مالک د خپل ژوندون وي مرگ يې نشته
 مري هغه چه يې ژوندون وي مسرتعار
 فريض رسان او الهام بخش دي د ژونديو
 گازرگاه کښی د هرات د پير مزار
 د پير نقشونه محوه شوي محوه نشو
 په افکارو کښی د ده نقش و نگار
 صورت سينگار لږ وخت بيا زایل شی
 زوال نلری معنی په روح سينگار
 الٰهي نمانه يې دردي بي نظيره
 په نظر کښی په غوږو کښی د روزگار

خوچـــــــــــــــــه نکړی غرور کبر پینو لاندې
ترمطـــــــــــــــــه ابه نه رسیږی کلانکار
له فطرته ســـــــــــــــــالک راغي وارسته
آزاد قـــــــــــــــــید نه د درهم اود د ینار
حرازاد دې څـــــــــــــــــوک چه وی ازاد منشه
چه یې نور آرازدي وه دې احـــــــــــــــــرار
د صوفي سترگی مـــــــــــــــــړې زړه یې مور دی
که هر څـــــــــــــــــومره وي په نس وړی نهار
مالگه نه څـــــــــــــــــکي د چا نمکخورن دې
زړه غـــــــــــــــــني او مستغنی نفس یې ډیر خوار
ژوند یې نـــــــــــــــــه دې د هـــــــــــــــــوا او د هوس
بی هـــــــــــــــــوا وي د عـــــــــــــــــارف دار و دیار
زړه یې پاک طنیت یې پاک نظریی پاک دی
په غسلونـــــــــــــــــه د توبو او استغفار
له عیشونوله خـــــــــــــــــوندونو یې زړه مور دی
غبطه نخوري کـــــــــــــــــه هر څه خوري دنیا دار
یو خورلو بل خـــــــــــــــــورولونه خوند اخلي
نه خورلونه خـــــــــــــــــوند اخلی روزه دار
د عارف خوند ونه نـــــــــــــــــه نور د نورو نو رد دې
د نیکی په مـــــــــــــــــزه پوه دی نیکو کار

هغه خوند چه لــــري جام د شهادت
 بی شهیده خـــــــوک تری نشو خبردار
 هره خوله کله ده جـــــــوره هریو خوند ته
 اخلی خوند فـــــــداکاری نه فدا کار
 د عارف زړه کښی یوازی د خدای پاروی
 شرک یې بولی که یی زړه کښی وي بل پار
 بی له خدایه چـــــــاته سر تیتوی کله
 که یی سر له تنه غـــــــوڅ کری اقتدار
 ادهم سر د دولت تـــــــاج ته بنکته نکړ
 چه یی سرئی کښی خـــــــیال پیدا شو د دلدار
 بی زواله پـــــــادشاهی کاندی فقیر
 حقیقی فـــــــقیر ته تیت سر د تاجدار
 د محمود باغ سپیره ډاگ شوغزني وران شو
 حدیقه د سنـــــــائی هزار بهار
 بلخ وران شوي نه یی جاه نه یی جلال شته
 مولانا جـــــــلال الدین دی گوهر بار
 لاتر اوسه یی د نـــــــی اواز غوروکښی
 وایی زرنو ته د عـــــــشق خفی اسرار
 د هرات زاره اثار په ورکـــــــیدو دي
 د خواجه انـــــــصار اثار دی فیض آثار

هیروی زمانه ډیر خـــــــــــــــــ لگ له خلکو
هیروی نشي هـــــــــــــــــ یری د ده یادگار
نه ورکیری نه ئی خـــــــــــــــــ وک شی ورکولی
باقیات الصـــــــــــــــــ الحات رانه افکار

خبرنه و

یوه بل نـــــــــــــــــ ه په ډیر لیازاوامتنان
خه شی واخيـــــــــــــــــ ست له اصلی نرخه ارزان
خریدار لـــــــــــــــــ ه حده زیات و ډیر خوشحاله
ډیر ئی مانـــــــــــــــــ ه په سر ، سترگو احسان
ویلې تل به وي ســـــــــــــــــ رگو کښی نیکی ستا
ستا نیکی به هـــــــــــــــــ یره نکړم په هیڅ شان
بل چا ووي خرڅـــــــــــــــــ وونکی ته چه ولي
تا په دي سودا کښي ومـــــــــــــــــ انه تاوان
ددنيا سودا خـــــــــــــــــ وده د سود دپاره
کوي گټه پکښی هـــــــــــــــــ ر وخت هوبنیاران
چه ئی گران واخلي او خرڅ يي کړی ارزانه
هر سړی پرې کـــــــــــــــــ وي حکم د نادان
په حُواب کښي ورتـــــــــــــــــ ه ووي خرڅوونکی

مشکل کار دی پــــیژندل د سود و زیان
گټه ماکړې هــــغــــه دي غولیدلی
نه ویني ته هغه ســــود چه وي پنهان
ما په لرغــــووندي تاوان چه ته یې ویني
پیر ارزانه دي اخــــیستی یوانسان
د هغه گمان و دا چه یــــو څه اخلي
خبرنه و، چه په ماخــــرڅوی ځان

اقتدار

چه یې ځان د خلکــــو کړ علمبردار
چه یې نه و لامــــووندلی اقســــتدار
چه له قهره آمریــــت ته ریردیده
چه یې لارې توکــــولی په دربار
چه نظام یې دهــــرڅه مسؤل باله
چه دینمن یې د اولــــس گانه سرکار
چه یې نه وه د بنمــــینی آشتی پذیره
چه یې هر حکــــومت وبالله غدار
چه راته یې تمــــلق د درباریانو
چه دیو تن ټولــــواکی ته و په قار

خیال یی بل شو حال یی بل شوسری بل شو
خدمتگار یی هم د خـ لکو شو بادار
چه اصلی خیره د چـ ابئی هر چا ته
اقتدار دی قـ تدار دی اقتدار

مزدوری سترگی

سترگی یی نه وي زورور خان و
څوک یی نوکر و څوک مزدوران و
ار او محتاج و صاحب نظر ته
د امید لاس یی اوږدو نـ وکرته
یوازی نـ شو په لاره تللی
لاس په یی بل و لاس کښی نیولی
یو مزدور خاص و، د دې دپاره
چه خان به بیـ یی په سمه لاره
بینایی خـ رڅه په نابینا وه
ځکه یی دـ ره لږه بها وه
د سترگو حـ ق وړانده خوړلی

خومزدور نـــــــشو خپل حق ليدلی
اصلی ړوند دي و خـــــــو خبرنه و
په حقیقـــــــت کښی سترگو رنه و
چه نابیـــــــنا وي شعور، احساس
مـــــــزدور آله وي د بل د لاس
د خان رهبر وی د خـــــــان مزدور
داد خانۍ دي دود دستـــــــور
دمزدور سترگي شوی د خان واک کښی
بینایی راغـــــــله په استملاک کښی
د بـــــــل د پاره په کاریده له
بل ته یی لاره د تلو لـــــــیدله
په خان گرو شـــــــوی سترگی ارزانه
مزدوری ستـــــــرگی قربان له خانه

ملی قدرت

په رښتیا هغه ملت وي بختور
چه لری ملی نظام ملي رهبر
وي اصلي حاکمیت دخلکو لاس کښي
حکومت وي د ملي قدرت مظهر

جامه پخپله وي په خـان حاکمه
د عامه افـکارووي قوي اثر
نه تبعيض نه امتـيازوي نه تيري
په حقوقـو کښی وي خلک برابر
د هرچا اعتماد وي په عدالت
قوانين وي له هر چا نه معتبر
آزادي ديمـوکراسي وي واقعي
خطر نه وي کـرامت ته د بشر
مخور مسـلط نه وي په نظام
اهليت اولياقت وي مخور
سراو مال وي په امان فکر او نظرهم
زورور چه پکښی نه وي پخپل سر

محمد(ص)

محمد بي اوره د خـدای هغه انوار وليده
چه خليل اورکښی وليـده موسی بي نارولیده
ليده ئی هرڅه چه اـلام الغيوب په نظر
د ده ليدل کله ستـرگو د اغيار وليده

په مدینه کــــــــــــــــــــــبني يې قيصر کسری سرنگون
 چه پ خــــــــــــــــــــــندق کبني يې تاثیر خپل گذار وليده
 سترگی بــــــــــــــــــــــينا شوي د رانده علم دده عرفان
 چه فیلسوف پري پوهــــــــــــــــــــــيده عارف عيار وليده
 نوی مظلورته ئی پــــــــــــــــــــــیداگر بيخی نوي نظر
 تيارو کبني ورک انسان د بــــــــــــــــــــــل عالم اسرارولیده
 راغلي دنــــــــــــــــــــــيا ته محمده! هم یتیم هم فقیر
 نه دي راحت ته عــــــــــــــــــــــيش نه مهر دخپل پلارولیده
 په مصیبت کبني شوي پيدا په مشقت کبني شوي لوی
 د دنيا ژوند دي له خــــــــــــــــــــــوارو زارولیده
 د مورله ميني شوي محروم هم د نيکه له ميني
 په ماشوم تــــــــــــــــــــــوپ کبني دي غمونه په باربار وليده
 هر چه نه سخت دبنمن خــــــــــــــــــــــپل تره ابولهب شو د ته
 پردی اوخپل دي خــــــــــــــــــــــانته ټول څومره په قار وليده
 يوازي خــــــــــــــــــــــدای ته پاتي شوي د خدای اسره اوته
 څوک دی بي خــــــــــــــــــــــدايه ته حامي نه مددگار وليده
 نور ټول دکفر په خــــــــــــــــــــــوا يوته د اسلام په خوا
 يوازي نه وي خــــــــــــــــــــــان سره دي کردگارولیده
 ستا دبنمنی جــــــــــــــــــــــنگ او جکره ډير و خدايانوسره
 د جهان ســــــــــــــــــــــترگو لمر سپورمی لیل ونهارولیده
 دخدای په مــــــــــــــــــــــرسته سو یتیم يسير فقیر امی

د جهان ډير لـــــــوى انقلاب ته ځان تيار وليده
 نه بيوسى نه ډير قدرت تغير په تا كښى راوست
 استقامت دي هـــــــر وخت هر چا پايدار وليده
 دنيا بدله كـــــــر له تا دنيا بدل نكړي ته
 كه دي خـــــــو وښي و كاميابي كه دي ازار وليده
 ډير غنايم او ډيرى فـــــــتحى دي په برخه شولى
 ډير دي غنايان كړه خو خپل نفس دي مدام خوار وليده
 پخپل سرت يى ســـــــتا په شان ثابت قدم ونه موند
 كه زمانى هر څـــــــومره ډير ثابت سيار وليده
 د رياضت لوړى سخـــــــتى دي په ځان تيرى كړلى
 مزوچرچو عيشونو كله ستـــــــا در بار وليده
 تيارى دي وركې كړى د حق رڼا دي كړ له خپره
 د اسلامى عـــــــدالت لمر دار وديار وليده
 د ليوه ويره د پـــــــسه په زړه كښي پاتى نشوه
 چه يى ستم ظلم و حـــــــشت اوزور مهار وليده
 سرکشان واړه پریشان شوه فرعونان حيران
 چه مومـــــــنان يى اشدأعلى الكفار وليده
 لاري دي جـــــــوى قافلى او سالاران دي كرجور
 خلك دي حـــــــور كړه ډير بي لاري دي په لار وليده
 تا محمد! دايمان قـــــــوت جهان ته وښود

ستا په تعليم د خپل ايمان زور ايماندار وليده
د غلام خپولاندي غم رورد ابوجهل پايمال
په تعجب په خيالت سترگو د روزگار وليده
تا سرداري كړه خدمتگار د بشر د پاره
تاريخ بيابيا ستا د صديق ، عمر كردار وليده
هغسي عدل، مساوات چه تا دنيا ته راوړ
نظير يي بيا نه هيڅ نظر نه انتظار وليده
لوی انقلاب دي راپيدا كړ د انسان شعور كښی
په روح په ذهن، زړه نظر كښی موست اوليده
د لات حزن د ان الله معنا اطمنان
چه چاته ور كړه تا هغه بيا گله دار وليده
په نوي روح دي دازره دنيا كړه بيرته خوانه
د جهان كوندي بيا پوه خان كښی ابتكار وليده
خپل كاردې خلاص كړ رسالت دي سرته ورساوه
مطمئن لاري چه اساس دي استوار وليده
هغه معمار وي چه نقشه دي جهان كړه بله
جهان بيا كله ستا په شاني بل معمار وليده
څوك چه لوی شوي په غمو مشقتونو كښی و
هم مونبي هم مو حكيم هم لوی سالار وليده

رسم رواج

د واده او خوښی کورکښی
مستی نجونی وی راغونډی
په سازونو کښی می نوشی
په کیفونو کښی مدهوشی
خنداگانی شولې مستې
آرزوگانی په نڅا شوی
جنتونه ور بنکاره شوه
دخیالونو په لیمو کښی
چه یوه پیغله و دیری
نوری پیغلی هوسیری
شوق راویښ شى
ذوق راویښ شى
سا پیدا شى او میدوکښی
ناوی جوړه په شینگار شوه
د بنایست دیوه شو بله

سترگی تـــــــوری په کجلو
په شپین مخ زلفې خورې شوي
خـــــــیالی ناوی سوه شمباله
د وصال د شـــــــپی د پاره
ناوی جوړه شوه خو چا ته؟
یـــــــورانده ته نابینا ته
چه یی نه لـــــــیده جمال
بید دـــــــیداره، و وصال
چا ویل د ناوی کور کښی
فکر وکـــــــړی څه کوي
نا وی چا ته جوړوي
د سنگار معـــــــنا به څه وي
چه کاته ورته هیڅ نه وی؟
که کوي خوشی خـــــــواری
د روندو سترگو د پاره
بل ویل دود او دستور دی
همدغه د زـــــــمانی
چه ناویانی سینگاریری
په پودر په لب ســـــــیرینو
خوم که روند وی که بینا

دا رواج دی د دنیا
د دنیا رسم اوراوج
نه بینا گوری نه روند
د شهی شاهوکه روند دی
رواج کله دی بیـنا
د روندو بازار دی دا
نه تبعیض نه امتیاز شته
په بازار کښی د روندو
مساوات گوره ستاتلی
لا رسمو او رواجو
پکښی نشته توپیرونه
د غنی او د فقیر
دا عمی او د بصیر
نه منطق دلته چلییری
نه د عقل نصیحت
ماتوی د اقتصاد د ملا
درانه پیستی د رواج
زورور دي رواجونه
حکه نا وری دلپلونه

بابا

خپل نیکو ته نیکو وویل بابا
احترام ته دې کووسببیا بیگاه
بربه ناست یې بنکلووبه دې لاسونه
جوړووبه درته بنسکه عبا قبا
سموو به دې پنی چه چیرته خي
ته به مخکني یې روان اومونر تر شا
په ادب کني به هیخ نه کوو تقصیر
مبارکه گنو ستا د لاس امسا
ستا وجود دي غنیمت زومونر دپاره
ته نور هیخ کره کوه راته دعا
نوم به ستا وي اوکارونه زومونر لاس کني
تابه ساتو لکه خپل پیر اوپیشوا
خوزمونر کارکني کارمه لره مونر پریرده
خپلی خوینی ته چه هغه کور که دا
دا دستور دي چه زامن یی شی د کار
د کاله واک واخستیارورکوی پلار

بنامار

وایی چه یووخت په کوم لری خای کني

یوه ځنگله کښي یو — بنامار اوسیده
 چه مسلط په یو — واولس باندي و
 له دهشتونو هی — بتونوسره
 په هره ورځ به یوه سره ډولی کښي
 یوه بنایسته پیغله — د خلکو له خوا
 ده ته پیشکش وړاندي ک — یدله مدام
 له افسوشونو ح — سرتونو سره
 ډیری بنایسته ج — ونې قربانی شولی
 په لونیو ډی — ری میندی وژریدی
 د یو بنامار دخ — وشحالی دپاره
 خاوري ځوانی ش — وې ارمانونوسره
 خوچه یوه ورځ په — دی لاره باندي
 یو غیرتی ننگیالی ځ — وان تیریده
 د ځنگله خوا کښی یی ډولی و — یده
 دانتظار له ع — ذابونو سره
 ځوان چه د ظلم دا قی — صه واوریده
 د یوی پیغلی له سروش — ونډو څخه
 د غضب اوریی زړه کښی تاو پ — یداگر
 د شجاعت له غ — ورځنگونو سره
 قسم یی و — وړ چه بنامار به وژنم

يا به خپل ســـــــــــــــــر قربانومه دلته
 نه ځمه هر څه کـــــــــــــــــه پېښيری راته
 مرسته کوم له اولـــــــــــــــــسونو سره
 بنامار چه راغـــــــــــــــــي ده په ډير شهامت
 په تيره توره خـــــــــــــــــوله ورڅيري کرله
 دبنامارخوله څـــــــــــــــــيروي هغه چه ځي
 د بلاخولی ته جـــــــــــــــــرتونو سره
 د يوه ځـــــــــــــــــوان له برکته گوري
 يواولس خلاص شود بنامارله خولی نه
 په يوه سر له لـــــــــــــــــوي بنامار سره جنگ
 بنائی د ځـــــــــــــــــوان به همتونوسره

د غريب گیلی

خوځيری زمکه بيا هـــــــــــــــــرچيرته زلزی دي
 نارامه تـــــــــــــــــول جهان دی شورونه غلغلی دي
 د زمکی له زړه قـــــــــــــــــيد شوی پراسونه
 چه پاتی دی لـــــــــــــــــازروکښی د خوار غريب گیلی دي
 ســـــــــــــــــينـــــــــــــــــدونه کاريزونه ،چـــــــــــــــــيني ويالي وچيری
 چه هيڅ وخت نه وچـــــــــــــــــيری ياوونکی ياوخولی دي

هرڅه د قدرت لاس کـــــــــــــــــبني په هر وخت لوبيري
 چه وخت په وخت بدليري د زور لاس کبني آلي دي
 شراب د زاړه خم دي پکبني هـــــــــــــــــغه نشه ده
 محفل او ساقی بل شـــــــــــــــــوبدلي ئی پباله دي
 شعار يی نوی کړی چـــــــــــــــــه تير شعاريی هيرکړو
 آهنگ نوی سازنـــــــــــــــــوی هم نو قلقلی دي
 زور نو ئی گـــــــــــــــــرزولی لباس بدل کړی
 زاړه ارباب سره اوس په بل نـــــــــــــــــوم قوالی دي
 اوس زور دي هـــــــــــــــــو بنيار شوی د خلکو وکیل شوی
 د خلکو په نامه ئی پـــــــــــــــــه خلکو څه حملی دي
 چه خلک احمقان کـــــــــــــــــری، رانده کړی شعورونه
 غلط پروپاګـــــــــــــــــند دي غلطی مقالی دي
 هماغه کبـــــــــــــــــابونه هغه پلو چلو دي
 هماغه اشتها ده هـــــــــــــــــماغه نوالی دي
 له شرمه کتی نشـــــــــــــــــو بر بنده ناروا ده
 په غلاغلا ورته گـــــــــــــــــوری د چا سترگی چه غلي دي
 قدرت اخلی ملت نـــــــــــــــــه، ملی حکومتونه
 ملی قدرت ته ځکه په تائي غـــــــــــــــــلبلې دي
 چه نه کميري هـــــــــــــــــیڅ او لاپسی ډيري
 يا زور د زورو يازمـــــــــــــــــونږ حوصلی دي

په نورڅه نه پوهیږو پــــه دی ډیر ښه پوهیږو
چه هرڅه راتــــه وائی زمونږه بلی بلی دی
،،خاکم بدهن،، وایو کــــه کوم وخت کښی ووايو
زمونږ په خولو کښی خاوری کندوانو کښی غلی دي
څاروی بی زبــــانه بی خولی ورته مه وایه
چه خپل حق خوری نشي هغه خلک بی خولی دي

حاضر جوابي

څو ادیبان او شاعــــران په یوه لارو روان
هــــریوه بل ته ورکاوه د ظرافت امتحان
له هغی خوا راغله خــــره یود بل څټ گراوه
د خرخاری ډیر ښه مثال چــــه شولودوی ته عیان
،،مجروح ،، الفت،، ته ویل گوره! خروکښي هم شته الفت
،، الفت،، وی هو! لکه پــــه تاسو کښی چه زه یم آلان

څوک څه پوهیږی؟

څوک څه پوهیږی سبا څه راوړی ځانه سره
په کال کښی نه وی هغه څه چه وی له آنه سره
زما نه پټه حامله وی خه خبره نه وی
څه ورسره وی چه په فکر کښی له سره نوي
څه راځی؟ څه کیږی د چا په لاس د چادپاره
شپه په تیاره کښی زیریوی څه د سبا دپاره
د توری شپه قهرمان یو اود سبا بل وي
تیارو کښی پټ بل څوک ظاهر کښی رهنما بل وي
لکه نطفه د انقلاب چه خپل طوفان نه وینی
د آغاز سترگی د انجام قهرمانان نه وینی
ډیر تغیر ونه زمانی سه ره دنیا ته راځی
نوی فلمونه د زاړه بڼه ار سینما ته راځی
څول ډیرامی جوړوی څوک یی تمثیلونه کوی
سیا ستونه په هغه کښی ډیر کارونه کوی
تراژیډی کاندی کومیدی سپین کله تور بڼی
ډیر مقدس د خدای نعمت د سوتی زور بڼی
په پټه خوله لگیا خلک و ته زندان جوړوی

په چيغو چيغوخلک کانه کړی چه پلان جوړوی
دا په صحنه کښی ظاهری متحرک به څوک وي؟
اصلي علت اصلي عامل پټ محرک به څوک وي؟
زمونږ نظر خويو څو نووی قواري وینی
د لوبيدو نکو ناآشنا جعلي څيري وینی
بی روحه عکس حرکت کوي خبری کوي
هرڅه چه کړی هغه پرده کښي مونږ نه لری کوی

د محمد(ص) تعليم

توره تياره وه انسان ورک خپلو وهمونو کښی و
شعور او فکر د تورتتم په زندانونو کښی و
د ځان له سيوری پاریده د پاربنده و انسان
د خپل غلط احساس په رنگ رنگ عذابونو کښی و
د عقل سترگی یی رندوی وي لاریی نه لیدله

خدای ترینه ورک د طبیعت په طوفانونو کښې و
 انسان بنده و دهـرشې، هرشی یی خدای گانه
 د شیطانانود پـیریانو طلسمونو کښې و
 پارئی هر بت ته په سجده باندې و سر تیت کړی
 د سرلوری فکرونه کله په سرونو کښې و
 خدای و غوښتل چه سریتوب له ذلتونو کړی خلاص
 دالوی اثر د محمد(ص) په تعلیمونو کښې و
 هغه تعلیم چه په الهام وحی د ده نصیب شو
 هغه تعلیم چه ډیرو لـورو مقامونو کښې و
 محمد(ص) خلاص کړو دبـتانو بندگی نه انسان
 لوقدرت ایښی لوی قـوت دده لاسونو کښې و
 چه په قرنوقرنـوئی پاتی شوه رڼا په جهان
 هغه پاک نورد حرا غار د فاران غرونو کښې و
 جهان حیران حران الـفته دده کارته کتل
 څه چه راوړه هـغه کله جهانونو کښې و
 راغی جهان ته محمد(ص) چه وران جهان جوړ کړی
 چه جوړوونکی د جهان یعنی انسان جوړ کړی

د محمد(ص) عرفان

جهان بدل شوچـــــــــــــــــه جهان کبني محمد شو عيان
 زمکه اسمان ته هسکه شوه زمکی ته تیت شو آسمان
 په ده قايم شو ارتبـــــــــــــــــاط د اسمان زمکی سره
 جبرئیل ده ته شو رابنکـــــــــــــــــته په نزول د آقران
 مور آمينه پلار عبدالله و هغه وخت کبني د ده
 چه عبدالشمس عبـــــــــــــــــدالعزی عبدالکعبه و انسان
 د ده دنیا نه لمر سره اونـــــــــــــــــه سپورمی سره وه
 شوه مسلمان حکه دستـــــــــــــــــور واو د لمر بندگان
 قریشومات کرد ده غـــــــــــــــــابن ده د قریشو غرور
 چه یی قریش و بـــــــــــــــــدگان مات یی کره هغه بتان
 راغي دنیا ته عام الفیل کـــــــــــــــــبني دا پیغام یی راوور
 چه ابابیل تباہ کوی اصـــــــــــــــــاب الفیل او پیلان
 ده ظاکلمان کره ذلیل او مـــــــــــــــــظالمومان یی کره لوړ
 ابوسفیان غوښته یوبل نه مـــــــــــــــــدینه کبني امان
 هغه فقیرو، چه یی ډیـــــــــــــــــر روته ډیر څه وینل
 چاته رمی چاته سره زراوچـــــــــــــــــاته سل سل اوبنان
 خیریی عامل ته ورسید او تر قـــــــــــــــــیامتہ رسی
 چه یی تیاره زروڼه رڼا کـــــــــــــــــره په رڼا دایمان
 الفته! راوور جهان لره کـــــــــــــــــامل سړیتوب
 سړی سړی شوه په رښتـــــــــــــــــیا محمد په عرفان

ننوته زړوته چـه بیا هیڅ ونه وتله
 دا بنایسته رڼا چه شـوه ظاهره په انسان
 حوره د جنت یـی تجلی ته پخسیدله
 جوړه مدینه کـره له یثرب نه محمد
 ده داسلامی تـمدن سـته کینودله
 زړونه یی قوی کـره په ایمان دایماندارو
 حکه به یو تن لـسـوته ماتی ورکوله
 جوړ یی مسلمان نه د جهان لوی قهرمان گر
 هرځای داسلام جـنده په سر ورپیدله
 لوی جهاد شروع شـوچه په الله اکبر به
 زمکه له هـیـته لکه پاڼه ریریدله
 نن هغه قوت کله پـاتـی مسلمان کښی
 هغه روحیه مسـلمانانو وبایلله
وینو کښی اوس نه لامبی مسلم شود ابو مهی
نه ورکوی سرخو سرسـایه یی ومنله
 نه کوی جهاد نفل کـوی او وظیفی کوی
 مفت ثواب ته ملا مسـلمانانو وتړله
 تش د خولی په ذکرخدایه ستا خوښی رضا غواری
 ستا رضایی هرڅـه نه ارزانه وگڼله
 هغه طاعت نکړی چه پکښی یوڅه تاوان وی

مونځ کړی خودکات بــــاندى ئی خيټه و اچوله
هم د ظالم لاس بنکلهــــوی هم دخدای کتاب
هم کښینی واعــــظ ته هم که ډمه گډیدله
هم څکی د زمزم اوبــــه اوهم د مظلوم وینی
خان کوی هم دا او هــــم هغه کله ناکله
نیسی لاروژی خــــوناتوی ئی په حرامه
هیڅ وخت ئی حرامــــونه رژه ونه نیوله
هغه بڼه سپری هم نشته اوس په کور او کلی کښی
بڼه به ئی چه بنکاره کــــول گناه به ئی پتوله
رابه غی مسجد ته چه تــــوبی به ئی ویستلی
پت به شوله خلکو چــــه توبه به ئی ماتوله
اوس خومجاهر فــــاسق ((الفتنه)) هیڅ نکړی
اوس خو رقاصه لــــوڅه میدان ته ووتله
دامسلمانی خواخــــرت کښی په کاریری نه
داسی مسلمان نه خو دنیا کښی څه جویری نه

په ځان مینه!

په ځان مینه! په جانان شه مین

په قام مینه! په افغان شه مین

مینه چه هرثومره عالی وی بنه ده
په سپوژمی ستورو دآسمان شه مین
مینه کبئی فرق د شرق و غرب مه کوه
په صبحدم،مانبام یو شان شه مین
بنکلا که لورو ژورو کبئی وی
په غرو، درود بدخشان شه مین
هواکبئی و کوره د ویخو او بنان
هم په شبنم هم په باران شه مین
د طبیعت بنایسته هر وخت کبئی گوره
هم په بهار ه په خزان شه مین
هرخوک په خپله معشوقه وی مین
په عشق مین شه! په عرفان شه مین
گبروتر ساوی که وی خپل که پردی
په بنایسته نوع دانسان شه مین
پریرده بلبل چه په گل مینه کوی
ته هم په گل هم په باغبان شه مین
یوازی خپله باغچه مه ستایه تل
(الفته) راشه په جهان شه مین

محيط او انسان

سوزوی مواوبه هم چه په جوش راشی
اوبه اورشي چه محیط یې شی سور اور
په هر شی کښی د محیط تاثیر بنکاره دی
وي بی زهرو چه اوبو کښی وی منگور
په اواربستر کښی سیند درومی آرامه
خو په چر کښی یی بیا گوره شروشور
لوگی اورخه پیدای خو اورنه دې
د محیط اغـ یزه کله لري مور
له یوه پښته رڼا او لـوگی دواړه
د یوه مخ منـ مور او د بل تور
محیط چا نه چنگیزه جور چانه بودا کړ
د محیط مخلوق هم فخر هم پیغور
کله کله خوک پیداشی په محیط کښی
چه محیط ورپسی خي که خي هر لور
زورور انسان په هر څه زورور دي
په محیط په زمانه اوداسی نور
دا انسان دی چه آرام محیط نارام کړی
یا نارامه محیط کـری د سکون کور

په هر څه کښي دي عيان تفاوتونه
يوشان نه وي د څيری اولوخی اور
انسانانو کښی شته څومره ډير فرقونه
نه دي يو راز اوسيدونکي د يو کور
دگاندي کارله ټاگوره پوره نه دی
گاندي جی هم نشی کړی کار د ټاگور
بازنه مه غواړه نغمه دبلبلانو
مه کوه په توره لـوکړه يي په لور
د چالاس توری ته جوړ د چا هنرته
دهر لاس د گوتو کارنه دی انځور
انسانی قوه خو پوهه ده تمیز دي
حيوانی قوت دي بي تمیزه زور

عمل او عکس العمل

مینو ژوب اغوستل بڼه که بد عمل دي
د دلاق او چادری عکس العمل دي
د ډير قيد نتیجه ډير آزادي ده
د روهي عقیده ساديـزم ته تکل دي
ډير فشار کله شـی ډير دوام کولی

د شديدي شكـــــــــــــــــنجى عمراقل دي
 كه افراط دى كه تفريط يو د بل سرخورى
 هريوبل ته قـــــــــــــــــبركن د بل اجل دي
 حقيقت كښى خپل خان وژنى چه بل وژني
 مري هغه اورچه سيزلى ئى ځنگل دى
 كه نن وى ستـــــــــــــــــا رسى او د بل غاړه
 دا رسى سبا ته ستـــــــــــــــــا د غاړى ول دى
 انتقام ته تېرى زړونـــــــــــــــــه ترڅوتېرى
 بايد يخ شى هغه زړه چه اور پېرى بل دى

سوتې

د سوتې او سياست خـــــــــــــــــود قديمه آشنائى ده
 د سوتې په زور ئى كړې په هروخت كښى آغائى ده
 په ليمو راننباسى نـــــــــــــــــاتـــــــــــــــــراش سوتې په زوره
 وائى سترگو كښى ځاى ور كړى دادسترگوسلايى ده
 چه ډب نه وى ادب نه وى د سوتې د خولى منطق دى
 ډبولو رابنودلې ډبـــــــــــــــــيدلى دانائى ده
 ظالمانو يو وهلى تـــــــــــــــــكـــــــــــــــــولى او رتلى
 زړه كښى ويره سر كښى ويره زمونږبرخه گدائى ده
 ضرباضربوزده كړى په مونـــــــــــــــــرضرب زباني ده

د ضربی قوه کښی ضرب شته د سکی ضرب کفایي ده
 چه وهی موراته وایی گوری اوس به موسری کرم
 په وهلوسری کیـــــــــــــــــرو د زور لښته مو دایی ده
 د موسی امسأ چینی کـــــــــــــــــری له وچ کانی نه روانی
 د دهقان لاس کښی یی کری قلبه سمه په غوایی ده
 گدا خان پری دی ساتلی د خروری سپی له خولی نه
 یو رانده لره کری دـــــــــــــــــیره بڼه رهنمایی ده
 کله شی خلی د سترگو بیـــــــــــــــــنا سترگی رندی وي
 د رنجو سلائی سترگوـــــــــــــــــو ته ورکری زیبایی ده
 چه سوتی سلائی بـــــــــــــــــولی اوله چانه شرمیری
 بڼه په زورکښی راروانـــــــــــــــــه یاره ستا بیحیایی ده

خپل او پردی

لری بیل بیل رنگـــــــــــــــــونه د یو چمن گلان
 یوشان په گل مین دي دهرخای بلبلان
 بلبل کارغه نه بیل شود ذوق په اختلاف
 د گلومینی خپل کـــــــــــــــــره بلبلی پتنگان
 خپلوي د سیرت بڼه ده خپلوی نه صورت
 خیره کښی خوپردی هم ښکاری کله یوشان
 رنگ شکل ته مه گوره مغنی نیسه نظرکښی
 ظاهرکښی لکه غـــــــــــــــــنی ښکاریری غنلان

په اصل کښی که یودی بیا هم سره یونه دی
 چیرته د پسرلی بـاد او چیرته د خزان
 د سرسترگی جدادی د زړه سـترگی جدا
 وینتوب د سترگو کله وینتوب دی د وجدان
 طوفان دباد که هرڅومره قوی دی په ظاهر
 قوی په حقیقت کښی نسیـم دی د نیسان
 د خیراود شراصل که یوهم وی یونه دی
 لطیفه وړمـه ده همجنسه د طوفان
 په وینه باندی مینه د دین شـوله غالبه
 قربان عقیده نه هـرڅه کره مسلمان
 بلال حبشی ورور شو مسلمان سره د فارس
 مومن خپل دی عـرب وی که افغان
 پردی شو محمد نه خپـل تره ابولهب
 زید خوی د محمد شو چه رائی وور ایمان
 پردی چه وی له خدایه خپل نه دی د مومن
 د نوح خوی گوره نه دی د نـوح د خاندان
 په مینه پردی خپل شی بی مینی خپل پردی شی
 په دی راز بڼه پوه شـوی د زرونو خاوندان
 که زرونه مرور وی که نه وی الفـت زرو کښی
 که شي غاړه په غـاړه پخلا نه دی یاران

امیدونه راژوندی کره

امیدونه راژوندی کره خااورو لاندی مایوسی کره
په نطفه کبنی دروغ ورنې مړه مری کبنی چاپلوسی کره
د حافظ سوتې چه لگی د یـــــــوه بل په سرونو
دا کوتک کوتکماری خـــــــو دې وړې سملاسی کره
لوڅه توره ژرپڅیری یــــا زنگ خوری یا ماتیری
تیکی دی لباس د توری خپــــله توره لباسی کره
قدرت بنه دی ورسره چه هم هــــنرووی هم حکمت وي
چه یی نور په جبر کاندی هغه کــــار په شابسی کره
توروي دي زړه له سپــــینه ورځ درته شپه بنی
ورکه دارنا دبنمنه تکه تــــوره جاسوسی کره
چه ولس دپاره کار کــــری دا ولس په خیر او گټه
ولس هم درسره مل کــــړه رویه هم ولسی کره
مرورخلک پخلا کره قحــــطی ورکه د خندا کره
بروسی شونډی په مسکا کــــړه بی سببه دار پانسی کره

د عصر دلبره!

ته د دی عصر د لــــبريې	ته منظوردهر نظر ئي
په خو بانو کښي افسريې	مبارک شه! مبارک شه!
آراســــته په زر، زيوريې	دالماس تاج دې په سردي
معطرمشک و عنبر ئي	د بنکلا ثــــاني دې نشته
له هر چاڅخه بهــــتر ئي	ټول دې تل ثنا صفت کړي
سرترپايه ټول هنر ئي	عيب دې څوک ليدلی نشي
آيا د نه هم خبر ئي	خوشــــپي ورځي درته وائي
چه پر يوزي هــــغه لمريې	چه بنکلا وي يو څــــوورځي
که هرڅو بنکلی بشر ئي	دا څيــــره نه پاتي کيږي
زيړي لــــمر د مازد يگر ئي	د جگ غــــره په جگه څوکه

جوى انقلاب

دا هواد طوفــــانــــونو هيو لئ ده
هندوکش پامير د لــــوى طوفان ماوى ده
زلزلی که وران کــــره خلم کښي کورونه
د سيلاب خواهم سره په مونږ بيا بيا ده
توري لري تل زمونږ په سر و گړزي

گرزوگړوزدې تــــــندرېزه يې برېښنا ده
 له بارانه ئې ســــيــــلاب راځي د مخه
 نه سبا نه بيگا گــــوړی څه بلا ده
 خلک وړی کورونه وړی فصلونه هم وړی
 د عمل د آزادۍ دغــــه معنا ده
 د چا ځوی مړ د چا پلار مړ د چا وروزمړ
 کونډی ژاری د ځــــوی مړو واويلا ده
 مصيبت په مصــــيبت غم په غم اوري
 دا فضا د غم بــــاران سره آشنا ده
 د خوبنيو کورئې وران کړزړونه يې مات کړه
 هيره کړې خولو خــــندا شونډو مسکا ده
 مهار کړی هيچا نــــه دي سيلابونه
 څومره مطــــلق العنانه اوريا ده
 له بډايه په څنگ ځی خواران ئې چټ کړه
 نه وړی هغه سرمــــايه چه د دربار ده
 د جوی انقلاب زړه پــــه مونږ سوړ نشو
 که په کور کښی مو هــــر څو سره سنا ده
 د فضا تسخير تــــه ملا بشر ترلي
 فضا ځکه قهر جــــنه په هر چا ده
 پاکستان د هنداو نيپال کښی سيــــلاتونو
 تباهی ته ملا تــــرلی د دنيا ده

زلزلی د چین شمال کښی خای نیولی
په قفقاز کښی زمکه هم په ریردیدا ده
فلیپین کښی زلزلی قیامت جوړ کړی
ناقراره نارآرامه آسیا ده
زمکه څه وینی په مخکښی چه له پاره
لکه پانه هر وخت ریردی وارخطا ده
چهله قهره زرگی دک د طبیعت شی
تشوی یی په مونږ، مونږ کښی څه گناه ده
نفس ظالم تربور ظالم دي خان ظالم دی
له هر چا ظالمه لا هوا ده
چه په دغسی هوا کښی یی غټ شوی
سره! ستا مغزو کښی هم دغه هوا ده

۱۳۵۵ اسد هـ ش

نوی گل

د حاکم نوم چه ول—سوال شو تحول دي کنه
ددي ملی نهضت ه—مدغه نوی گل دي کنه
دیموکراسی ده فرق د سپین اوتور نشته گوری
نظریی یو شان په سپین مخ او تور اوربل دي کنه
کله وي وار د اب—ی کله د ابا د لته
حق مساوي د گلاآغا او بي بي گل دي کنه

د پرون کونډه که نن بیا په ډنگ وډول وډیری
 که ابتکار نه وي نغمه او ســاز خو بل دي کنه
 د غرونوتور دیوان یې واورو باندی سپین وښودل
 تعجب مه کوی بل خــای نه دي کابل دي کنه
 جهل لوي عیب دي عوامــونه د خاصو خلکو
 د عارف جهل، جهل نــه دي تجاهل دي کنه
 د خوار غریب غفلت هر چاته څومره بد ښکاری
 چه بد نه ښکاري د خــوبانو تغافل دي کنه
 ستا گناه نه ده ولــسواله ملامت نه یې ته
 دا چه په مونږ هرڅه کوي زمونږ تحمل دی کنه
 ته دیموکرات یې خــوله تانه د کتاتور جوړول
 د بل چاکار نه دي ډاکار زمونږه خپل دی کنه

آزادي

آزادی ده ژونــدانه لره اکسیر
 لوی دولت دي ورسره خیر کسیر
 په عادي نظر کتل ورته گناه ده
 ناپوهی ده د وجــدان او دضمیر
 پت عزت د ژونــدانه آزادی بویه

بې له دې وی ژوند ذلیل خواری وحقیر
آزادي د تن او غـرو څه پکار ده
که دي فکروى تـرلى په ځنځير
چه آزاده فکر لری په جيلخانه کښی
دی ازاد دي نه غلام غوندی وزير
په تش لاس ازادی نشي څوک ساتلی
ازاد نه دي بل ته اړ وړی فقير
چه وطن او ملک آزاد وی کله بنایى
چه یی خلک د څو تنو وی اسير
باداري د زور اوزرو چه کړی ورکه
ده هـمدغه آزادي وړ د تقدير

خپلواکی

د ملی ژوند اساس خپلواکی ده
د ملی غرور ژوند، سرلوری ده
د څو تنو څو کسو خو، نه ده
پکښی برخه د هر هر سپری ده
حفاظت یی په سر او په مال
د هر چا وظیفه ایمانی ده

په تش لاس ئي ساتنه ده گرانه
لوی دښمن ئی خواری بیوسی ده
په ملی قدرت لاس ته راغلي
په ملي اتحاد د متکي ده
چه هرڅومره ملت متحد وي
خپلواکی ئی هغومره قوی ده
په ملي تربیه قوت مومی
په ملي روحیه کښی خوندي ده
تینگ اساس ئی ملي اقتصاد دی
خپلواکی نورو نه بی نیازی ده
په ملی ثقافت قوم ژوندي دی
کلتوری سرامایه ئی هستی ده
راشئ! ورکه خواری کړو وطن نه
ترقی لورته هڅه حتمی ده
ورکه کړئ بــاداری و څو تنو
خپلواکی د فرد فرد آزادی ده
په آزاد او خــپواکه وطن کښي

روا کله پــــه بل باداری ده

زما وصیت

غوارمه چه مرگ می وی په شان د یو فقیر
نه دی پکښی ویــــروې نه د خلکو ډیر بهیر
نه دی رادیــــوکښی وی زمامرگ اعلان
نه دی وی زما په قــــبر خان و بیگ اومیر
خاوروته دی وســــپاری هغه دهقانان
هغه چه کــــری تخم اووړي خیر کثیر
نورڅه نه وړم عجز اونیا ز به وړمه خدای ته
رحم او کــــرم ته به یی وړم عذر و تقصیر
لاس کښی که څه نه و، چه نهروړی ماړه کرمه
زړه کښی خوڅه و، چه یی په دوی کرمه زهیر
بنه به وی که لــــرمی دا تیاره قبررنا کاندی
که می رنا کــــری وی د چا ذهن اوضمیر
مکړی دریاً دپــــاره ماپسی خیرات
خان پسی نه غــــوارم خیراتونه چشمگیر
ورکړی غــــریبانوته که وی زماڅه مال
پت غوندی له خلکو چه پکښی نه وی تشهیر
خدای ته ډیر نږدی وی له هرچا څخه الفته

هغه چه دنيا كښي وي غـريب خوار وحقير

په ۱۳۹۲/۱/۱۲ نيټه پای ته ورسيد تايپينگ يی

ما په دوه پنځوس کلنۍ کښي کمپوټر زده کړه شروع کړه ،او کمپوټر می د خپل ضرورت په اندازه زده کړه ،او تايپينگ می چه کله زده کاوه ځان سره می وويل راءه د الفت صيب دا کتاب چه زما ډير خوښ دی د کمپوټر صفحی ته راوله ،همداسی می وکړه ،تايپينگ می زده شو .کتاب کمپوټری شو .

د يو بيطرفه افغان په صفت هر افغان ته چه په هر نظر او فکروى بايد يوځل دا کتاب مطالعه کړی، بيا يی نظر خپل دی

په ډير درنښت دوکتور مير ابرار (کمال) ملک زى د مرزا محمد ابراهيم خان ملک زى

ځوى د لغمان د ولايت د قرغيو دولسوالى

د برکمالپور د حاجی صاحبیانود کلی څخه

مننه چي مو ولوست
مېښه مېښه

پاي
پاي

**Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library**